

AL. FLORIN ȚENE

CĂRTICICA DE DAT ÎN LEGĂN GÂNDUL

EDIȚIA A II-A
REVĂZUTĂ ȘI ADĂUGITĂ
POVESTIRI ONIRICE

SEMĂNĂTORUL
Editura online – mai 2010

INCURSIUNI ÎN NOBLEȚEA LUMII ARTISTICULUI...

Alexandru Florin Țene, actualmente președintele Ligii Scriitorilor de expresie română de pretutindeni, cu sediul central la Cluj-Napoca, este o personalitate culturală complexă, zecile volume de poezie, proză, teatru, eseu, critică literară etc., etc. fac dovada zicerii mele.

Cei care au urmărit fenomenul „Viața de pretutindeni”, inițiat și dezvoltat de revistă cu Asociația cultural-umanitară cu același nume, pe care cu dragoste și solidaritate de condei le păstorum, sigur sunt în asentimentul meu când afirm că Alexandru Florin Țene este unul dintre cei care au venit cu inima curată și cu o colaborare asiduă la cristalizarea și înălțarea acestui fenomen, el fiind unul dintre harnicii noștri redactori șefi-adjuncți.

Am făcut acest preambul, pentru că mare parte a conținutului volumului de față a apărut în paginile revistei noastre, chiar la rubrica ce-i dă titlul... „Cărticica de dat în leagăn gândul”. Mi-a plăcut ideea și chiar de la început am sugerat autorului să adunăm articolele într-o „cărticică”, apărută, iată, acum, cu sprijinul Asociației de cultură și umanitate „Viața de pretutindeni”, Alexandru Florin Țene fiind și președintele filialei Cluj-Napoca.

Ce se întâmplă cu „gândul” autorului? El plutește în timp, ca-ntr-o bine-cunoscută mașină a timpului, pentru a sta de vorbă,

pentru a intra în rezonanță cu mari personalități ale vremurilor trecute, de regulă, din lumea artistică. Așa sunt aduși în prim-plan George Enescu, Conan Doyle, Eminescu, Sadoveanu, Franz Schubert, Mircea Eliade, Nichita Stănescu... și lista continuă.

Cartea se citește cu sufletul la gură – ca să apelăm la o expresie ultrauzitată – pentru că Alexandru Florin Țene are știința și talentul să ne fure atenția, trăirea lecturii, strecurând, alături de culoarea locală temporală, măiestrite cuvinte, ce țin de tărâmul poetic, de proza poematică, jonglând cu cifre, date, întâmplări, titluri de opere literare și artistice de referință ale celor „treziți” din eternitate și aduși în memoria noastră.

Cartea, în totalitate, este un bun exercițiu de cultură generală, pentru că autorul, la rândul său, este un senior al noțiunii, apelativul de „cärtică” nefiind altceva decât o „gingășie” literară, care, în timp, va crește cu noi și noi incursiuni în trecut, în noblețea lumii artis-ticului, și nu numai, o lume care, ca o liană, leagă Cerul cu Pământul, într-un leagăn al generațiilor și creației perpetue.

Așadar, urmați-ne, în lectură, și lăsați acele ceasornicului să zburde printre invizibilele file de calendar.

MÂNUȘA DE BOX

Eram în București cu Titina, soția mea, pe o căldură de făcea să ni se scufunde sandalele în asfalt. Ajunși pe fosta stradă Lahovary, ne-am oprit în dreptul imobilului din spatele Bisericii Albe unde, citind pe o plăcuță comemorativă, a locuit George Enescu împreună cu Maruca. Dogoarea aerului făcea ca autoturismele să le vedem jucând în aer. Încet, am urcat la etajul 5, unde își aveau apartamentele cei doi proaspăt căsătoriți. Începuse să mă doară capul de atâta căldură. Ușa salonului mare era deschisă. Mobilele Bidermayer, icoanele vechi și tablourile cu rame vechi aurite, cu chipul Cantacuzinilor întregeau imaginea în centrul căreia se afla George Enescu, care ne-a primit stânenitor în urma refuzului fiicei prințesei să-i întindă mâna. Maruca ne privea indiferentă, întinsă pe o sofa. Ne-a întins mâna, indiferentă, neștiind faptul că noi cunoaștem adevărul că primul soț al ei, Mișu Cantacuzino, nu se trăgea din Casa domnitoare a lui Șerban Vodă Cantacuzino, ci din Drăghici Cantacuzino, fratele mai mare al lui Șerban Vodă, care nu avea vocația de a purta titlul de prinț. O înrudire cu prințul nu-i conferea dreptul de a beneficia de acest titlu.

– Bine ați venit în casa noastră! – ni s-a adresat compozitorul. Vă rog să o cunoașteți pe „La princesse aimée!”

– Ne bucurăm și vă mulțumim de primirea făcută! – i-am răspuns, privind spre soție.

Într-un colț, Nae Ionescu zâmbea complice, care, după cum știm, era iubitul mai tânăr al soției lui Enescu. Acesta căuta să-și găsească origini boierești, prin Băleni, de care-l lega o rudă a lui. Acesta începuse, deja, să ne vorbească despre Platon și

Pitagora, în timp ce Enescu ne cânta la vioară și Cella Delavrancea la pian.

După audiția (cât să fi durat?) unui concert cu cvartetele lui Beethoven, interpretate de Enescu, la vioară, Alexandru Rădulescu, la violă, și Teodor Lupu, la violoncel, am coborât cele cinci etaje, îndreptându-ne grăbiți spre farmacia din apropiere, unde am cumpărat câteva antinevralgice. Îmi plesnea capul de durere.

În urma noastră, acordurile cvartetului înăbușea zgomotul străzii, precum o mânășă de box, ce te lovește direct în tâmplă.

EVADARE DIN TABLOU

Am avut senzația, toată viața, că, în altă lume, am fost un cal mândru, dar călărit de cavaleri. Însă, adevărul e cu totul altul. Mi s-a confirmat în noaptea de Florii, când, la începutul secolului trecut, mă aflam la Paris, și, ca orice colecționar de artă, dintr-o provincie europeană, doream să pătrund la renumitul Vollard, pentru a cumpăra un tablou de Cézanne. După ce am sorbit o cafea la „Café de la Rotonde”, m-am întâlnit cu pictorul Matisse și, spunându-i intenția mea, acesta mi-a vorbit, cu un ton protector, cum unii locuitori ai metropolelor vorbesc cu cetățenii din provincie.

– Nu ești aici pe măsura celor care iscălesc cecuri de milioane de franci, cum a făcut-o de curând miliardarul Barnes, care a plătit 7 milioane pentru un tablou de Cézanne. Dacă nu ești în stare. Întoarce-te în România și cumpără reproduceri colorate!

Dezorientat, am plecat mai departe și, totuși, luând o birje, am oprit în fața hotelului particular al lui Vollard, din Rue Martignac, nr. 28.

Prezentând portarului, îmbrăcat în costum albastru cu fireturi de aur, cartea mea de vizită, îmi spune că sunt așteptat de domnul Vollarad la etaj. În hol, la parter, dintr-o fugară privire, am surprins în poziția lor statică sculpturi în bronz de Renoir și Maillol. Am urcat scara monumentală de piatră și sunt poftit într-o mare încăpere. Ce desfătare! Pe panoul din fața ferestrelor am descoperit minunatul tablou „Baigneuse” al lui Cézanne, pictorul refuzat de atâta timp de academiști și considerat ca ratat în lumea artelor oficiale, inclusiv de Emil Zola.

Cu o figură asimetrică și stranie, cu pași de temnicier, m-a întâmpinat Ambroise Vollarad.

– Veniți din România? Chiar din Drăgășani? Am băut vin de acolo, la expoziția mondială de aici. Cum este situația de acolo? Sunteți scriitor? Din ce trăiți? De unde aveți bani pentru a cumpăra tablouri?

Îmi dădeam seama că amfitrionul meu căuta să ocolească discuția asupra picturii. Aflasem că evita să discute probleme de estetică.

– Am o mică moșie cu viță de vie! Chiar export vin în Franța. Bunicii mei, din partea mamei, au fost perfecți la plasa Roșiile. Am și acolo o moșie!, i-am explicat eu.

L-am întrebat sfios dacă 100.000 de tina erau suficienți să cumpăr o mică pânză de Cézanne.

– Nu-i cu puțință!

Intrând într-o cămăruță alăturată, îmi aduce de acolo, neînramate, două portrete, mai mici, de Cézanne. Unul, de femeie, cu tușă moale, în maniera lui Delacroix, și altul, mai mic, sintetic și expresiv, „Le Beuveur”.

După multe discuții despre arta pariziană, am plecat fără să pot cumpăra ceva. Punga mea era prea mică pentru marii pictori contemporani, considerați minori și fără valoare de către academiștii conservatori.

Pe bulevard, m-am întâlnit, spre seară, cu un bărbat masiv și barba în vânt, cu Nicolae Iorga...

– De unde vii? – m-a întrebat cu vocea lui de bariton.

– Am fot la un colecționar de artă, în dorința să cumpăr un tablou de Cézanne. Dar nu a fost cu puțință.

– Hm! – mârâi în barbă. Sunt pictori care-s stele și alții simpli licurici. Tablourile lor sunt culori moarte, dar vrăjite, pe care le învii cu viața ta.

... Astfel, m-am trezit în pielea celui ce sunt, un colecționar ieșit dintr-un tablou, care este însăși viața prelungită prin culorile „moarte”, ce trec din privirea unor generații în alte generații.

MATERIALIZARE ÎN CUVÂNT

Spectacolul de iluzionism, prezentat de maestrul Uferini, era în plină desfășurare. Sunetele de exclamație de mirare alternând cu liniștea, marcau numerele surprinzătoare ale spectacolului.

Semiobscuritatea sălii accentua și mai mult misterul. Catincuța, nepoțica mea, emoționată, mă strângea de mână. În momentele acelea, în care maestrul, împreună cu asistentul, tăia cu un fierăstrău cutia în care se afla asistenta lui Uferini, adusesse pe spectatori în pragul disperării. Se auzeau din sală sunete ciudate, de emoție și oftaturi.

– Dacă moare? – mă întrebă emoționată Catincuța.

– Nu o să moară, ai să vezi! – i-am șoptit nepoatei.

În timp ce numărul se desfășura pe scenă, lângă mine se așeză un domn, având o pălărie cu boruri mari, îmbrăcat retro, amintind de îmbrăcămintea americanilor de prin anii 1920. După ce mă salută cu o înclinație a capului, discretă și elegantă, îmi șopti la ureche cu o voce gravă, într-o perfectă limbă românească:

– Această secvență o știu de la iluzionistul Harry Houdini, de acum aproape un secol, când, într-un spectacol din Manhattan, a impresionat multimea.

Auzindu-l, am întors capul spre el și l-am privit cu surprindere. În acel moment, Uferini își terminase numărul și din cutia de lemn a ieșit asistenta, suplă și frumoasă, întregă și nevătămată. Un ropot de aplauze răsplăti din plin pe maestrul ce făcea plecăciuni de mulțumire către public.

În clipa aceea, parcă alunecând sau întrupându-se dintr-o ceață ce inundase scena, necunoscutul de lângă mine s-a apropiat de maestrul Uferini, care luat prin surprindere, nu a schițat nici un gest.

– Oameni buni! Nu mai credeți în astfel de spectacole șarlataniste. Eu am crezut în aceste magii. Dar nimic nu este adevărat!

În sală, oamenii și, mai ales, copiii au început să se agite. De la galerie s-au auzit câteva proteste.

Însă necunoscutul începu să cuvânte din nou,

– În 1887, am organizat ședințe de spiritism în casa mea din Southsea. La masa rotundă chemam spiritele. În toate acestea mă ajuta fiul meu, Arthur. Cu vârful piciorului mișca masa, să creadă cei prezenți că spiritul chemat o mișcă. Totul este o șarlatanie...

– Dar cine ești tu? – îndrăzni să strige nepoata mea.

– Vă rog să mă scuzați că nu m-am prezentat. Sunt Conan Doyle, cel care a dat viață celebrului, de-acum, Sherlock Holmes, intrat în legenda nemuritoarelor creații literare. Cărți cu el, scrise de mine, au fost traduse și la voi, în România, de către Mioara Izverna.

O liniște surprinzătoare s-a lăsat peste întreaga sală. În clipele acelea de derută, cel care s-a recomandat Conan Doyle, a dispărut, învăluit într-o ceață imprevizibilă.

Maestrul Uferini își continuă nestingherit numărul următor, fără nici o perturbare. Porumbeii albi zburau unul după altul din batista roșie, ținută în cele două mâini.

La ieșirea din Teatru, după spectacol, l-am văzut pe Conan Doyle la braț cu o tânără îmbrăcată în hainele modei de astăzi. Contrastul dintre îmbrăcămintea bărbatului și femeii era evident.

– Uite-l pe intrus! – am auzit pe cineva strigând lângă mine.

– E la braț cu Mioara Izverna, a adăugat un altul.

– Bunicule! – am auzit-o pe Catincuța. Uite, știu și eu să înghit această bilă!

Și nepoțica schiță gestul de a înghiți bila de cauciuc pe care o palmă între degetul mare și podul palmei, iar cu limba umflă falca, creându-mi impresia că are bila în gură. După care înghiți mimând.

– Bravo! Ai învățat ceva...

Întunericul se lăsase peste oraș. Drumul spre casă ne aluneca sub tălpi.

ULTIMUL TELEFON

M-am trezit în noaptea aceea de pomină că l-am întrebat de ce este poreclit Gary. După o tăcere adâncă, așternută noi, mi-a spus cu vocea lui baritonală:

– Ieșisem în recreație de la ora de greacă. Învățasem cuvântul „gary” care, în limba lui Romer, înseamnă găină. Coincidența a făcut ca tocmai atunci o găină să se înțepenească în gardul scolii și eu s-o scot de acolo, redându-i libertatea. Atunci, colegii au început să strige la mine: gary, gary...

Și așa mi-a rămas această poreclă pe care am purtat-o, ca pe-o cruce, și pe front

– Simt cum mă strivești, ca pe o insectă, în paginile aceluia „Jurnal” al tău, unde scrie că, la 25 iulie 1944, la Bogdănești, disperat și sfâșiat, ziceai despre niște execuții...

– De câte ori mă gândesc la acele clipe, mă simt mai rău ca tine. Mă dor toate nervurile, asemenea plantelor într-un ierbar. *Atunci, „au fost executați 16 dezertori. Împușcați, s-au rostogolit inerți în gropile pline de apă. Am văzut creieri zburând, strigăte, groază mută, totuși indiferență față de glonț. Nu mai pot. Nu mai pot. Mă doare ceva nelămurit în piept, ceva de care nu mă pot desface. Mă sfâșie pe dinlăuntru o hienă. Au murit câțiva oameni. Erau în vârstă toți. Uscați, slabi, iar unul avea o mustață roșie, neobișnuit de mare... Mi se părea că plânge. Un procuror militar, ca scos din cutie, pudrat și pomădat, a citit sentința. Era beat, sughița după fiecare nume. Jandarmii au manevrat închizătorile zebeurilor... Unii au strigat «Mamă! Mamă!»; alții, parcă, au spus: «Copiii mei! Copiii mei!»; unul singur a strigat tare: «Proletari din toate țările uniți-vă!...». Am vrut să le adun fișele de identitate. Nu s-a putut. Apa, în gropi, le acoperise trupul din care mai șiroia sângele... La noapte îmi face acte false și dezertez. O iau înspre Craiova: mă voi face că îmi caut școala de ofițeri și mă voi preface că nu o găsesc.»*

– Eu te știu de Gary, dar, de fapt, cine ești?

– Sunt cel care m-am rătăcit „în simbol” cu „Arca Bunei Speranțe”, sunt Ion Dezideriu Sîrbu.

După care am coborât în somn amândoi. Lumina a scos partea etică a noastră, rotunjindu-ne destinul, așezându-ne pe creștetul capului „lauri”. În timp ce Dumitru Velea suna insistent la telefon. Nu-l auzeam niciunul.

TAXIUL DE LA MIEZUL NOPTII

Se făcuse noapte. Luna, ca o halebardă, îmi pătrundea prin fereastra întredeschisă. Stăteam în pat citind o carte despre filosofia antichității. Lumina astrului se prelingea ca o pastă peste mobila din încăpere. Pe paginile cărții aceasta căpăta o nuanță sinistră, asemeni unui ecou într-o peșteră unde speologii au găsit urme de „civilizație” a comunităților primitive.

Așa, pe nesimțite, m-am strecurat în paginile cărții, confundându-mă cu frazele și semnele de punctuație și ele îngălbenite de vreme. Siluete ale unor filosofi din antichitate se odihneau sprijinite pe statuia „Gândul” de Rodin. Încercam să înțeleg această apropiere la distanță de secole, dar fierberea mulțimii din smerita cetate a Siciliei, Selinul, m-a făcut să mă apropiu de templul cel mare. Din acesta, cobora pe trepte, bine lustruite, din marmoră verde, conducătorii cunoscuți ai cetății. Erau gătiți în mătăsuri și profir, înaintând prin mulțimea gălăgioasă, ducând pe brațe daruri și alte obiecte scumpe, împodobite cu lauri.

– De ce este această vânzoleală? – l-am întrebat pe un plebeu de lângă mine.

– Se vede că nu ești din partea locului. După port și după grai pari căzut din ceruri.

– ?!

– Așteptăm pe zeul Empedocle. Ori n-ai auzit de minunile lui?

– Ba da! Tocmai citeam despre el...

– Pe papirusul din...

Discuția ne-a fost întreruptă de glasul ca o goarnă.

– Sosește zeul!

Empedocle venea în fruntea popoarelor de zeci de mii de oameni, fiind înconjurat de zeci și zeci de ucenici și ucenice.

Haina largă cu purpură regală, strânsă în cingători și betele de aur îl făceau olimpiant.

Văzându-l, mulțimea a amuțit cu totul.

– Salut frățesc, prieteni de credință! Văd că mă primiți cum se primesc zeitățile Olimpului. Eu nu sunt un simplu muritor. Sunt un zeu.

– O, făcătorule de minuni! – strigă Tracul, spre uimirea tuturor. Dacă ești cu adevărat ceea ce spui, spune-ne ce este viața, ce este lumea!... Căci, pe noi ne muncește taina lumii și a vieții.

– Lumea-i un amestec de foc, aer, apă și pământ. Toate sunt materii de-a pururi grăitoare.

Întorcând pagina, am simțit cum sunt strivit de cuvinte. Doar atât am auzit pe indusul Kanada.

– Nevăzuții mei atomi, invizibili și indivizibili, se mișcă prin puterea lor proprie.

... Și aerul vibră în cameră, mișcând perdeaua când luna trecuse dincolo de blocul vecin. Un taxi a oprit la scara noastră. Și ... atât!

„PÂNĂ CE MINTEA ÎMI ADOARME. PÂNĂ CE GENILE-MI CLIPESC”

Nu-mi aduc aminte când și cum am ajuns la Botoșani. Se pare că doar gândul a coborât din trenul de Iași. Eram bucuros că venise primăvara și pomii înfloriți răspândeau peste oraș miresme îmbătătoare. Căruțele încărcate cu saci plini de cereale se îndreptau spre târgul de la poalele dealului și depresiei Cozancea. Pe strada principală, îmbrăcat într-un costum negru și pălărie de fetru, m-am întâlnit cu Pincio Păun, prieten vechi, strecurat de mult în amintiri. După salutările și îmbrățișările călduroase, mi-a pus inevitabila întrebare:

– Ce mai este pe la Cluj? Mai apare „Tribuna”? Dar „Filarmonica”? Mai ții Cenaclul înființat de tine, „Vasile Sav”?

Nu știam cum să-i răspund. „De unde știa el de aceste lucruri, când noi ne aflăm în 14 iulie 1902?”

I-am povestit că revistele mai apar, dar nu se vând. Cenaclul este în plină activitate și în cadrul lui am înființat „Tribunalul literar de conștiință”, în care vom „judeca” literatura care a servit comunismului.

– Cum? Au ajuns la putere liberalii? -1-3 arătat îngrijorat Pincio.

Uitasem că el este conservator, ca și Eminescu.

– Apropo! Ai aflat că a venit în oraș poetul Eminescu? S-a întors de la Mănăstirea Neamț. E pe deplin sănătos.

– Mă bucur! – i-am răspuns.

– L-am văzut, în colțul străzii, strângând mâna, cu multă căldură, lui Scipione Bădescu. Era viori, voinic, fără barbă și fără mustățile pe care le lăsase în ultimul timp. Vorbea zâmbind și fuma cu poftă un capăt de țigară. Alături, trebuie să-ți spun că se afla biata lui soră. Dânsa era bolnavă de picioare. Mergea anevoios, sprijinindu-se de el.

– Mai spune-mi!... Mai spune-mi de el!... E poetul meu preferat.

– Ce să-ți mai spun? Îi plăcea să rătăcească prin locuri singuratice. L-am văzut, de multe ori, plimbându-se singur prin grădina Vărnăv.

– Unde este această grădină?

– Unde să fie, bre?!... E grădina publică a botoșenilor.

– Aaa...

– Și cum îți spuneam, se oprea din loc în loc și asculta cântecul păsărelelor. Apoi, se apleca și culegea cărbuși, îi pune pe palmă și, stând cu mâna întinsă aștepta să-și ia zborul bieteles gângănii. Altădată, l-am văzut în fața Casei de Economii. Era nehotărât... Să intre sau să nu intre... Afară ploua și el, îmbrăcat

într-un palton terfelit și cu o pălărie pe cap, se învârtea în jurul clădirii. Trebuia să intre. Se pare că avea să primească o sumă de bani. De câteva ori s-a întors de la ușă...

– După aceea, am auzit că poetul a plecat la București.

– Dar ce fac oamenii aceia? Nu vezi? Suntem pe strada Teatrului. Au scos la vânzare canapeaua, două sofale și niscaiva cărți, care au aparținut lui Eminescu. Sora lui a murit și ea. Observi? Toate canapelele erau de culoare roșie.

– Ți amintești de versurile lui?... L-am întrebat pe Pincio I. Păun.

„Noaptea potolit și vântul arde focul în cămin
Dintr-un colț pe-o sofa roșie eu în fața lui privesc
Până ce mintea îmi adoarme, până ce genile-mi clipesc;
Lumânarea-i stânsă-n casă, somnu-i cald, molatic, lin”.

Am întredeschis ochii. Trenul electric aluneca pe șine spre Vlădeni.

„Mai este puțin și Iașiul mă va primi cu zumzetul străzilor.”

Diseară, la librăria din centrul orașului, îmi voi lansa antologia de povestiri „Cărticica de dat în leagăn gândul”.

Domnișoara de alături îmi zâmbi, ca o adiere de aripă de înger. Ca o străfulgerare, în gând, mi-au venit cuvintele lui Iisus: „... s-a născut așa, ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu.”

LIED ÎN PLINĂ TOAMNĂ

Dealul de la marginea orașului tăiase soarele în două. Umbrele copacilor se întindeau până pe trotuarul de vis-à-vis. Burgul își mai păstra patina vremii, mai ales în zona veche a municipiului. Din baruri răzbăteau cântece și un zumzet de voci. Castanii își aruncau semințele descojite în calea noastră.

Catincuța, zglobie, se apleca, culegându-le cu un strigăt de admirație pentru luciul și forma lor.

– Să ne grăbim, draga mea. Profesorul de vioară nu ne așteaptă.

– Bine.

Nepoțica mă apucă de mâna în care țineam cutia cu vioara. Pe lângă noi, studenții treceau grăbiți spre treburile lor. Câteva fete așezate la picioarele monumentului „Scolii Ardelene”, discutau „Ce vorbeau?! Mult aș dori să aflu ce mai discută tineretul de astăzi. Una dintre fete a scos telemobilul din geantă și a început să vorbească cu cineva”.

– Bunicule, hai mai repede! – îmi zise Catinca, trăgându-mă de mână.

Ajunși în fața clădirii, unde pe vremuri a fost un colegiu iezuit, poarta masivă din lemn sculptat era întredeschisă. În această clădire, ne aștepta profesorul de vioară. Nepoțica începuse lecțiile cu el, de câteva luni. Era un bătrân care se ținea bine. Cântase, în tinerețe, la Filarmonica vieneză.

Am împins cu umărul poarta masivă, pășind pe dalele de piatră, care se luciseră de atâtea secole, rostogolite peste ele. Profesorul ne aștepta. Era un copil... Practic, un elev în uniformă galonată cu aur. Un tânăr cu simțământul estetic datorită grijii moralizatoare a împăratului Francisc al II-lea.

Când am intrat, a înclinat din cap și atât. Cânta la vioară. Alături, îl acompania un tânăr ceva mai mare. Am aflat, mai târziu, că este Spaun, prim-violonist la vioara a doua. Franz Schubert era în spatele acestuia, cântând după aceeași partitură. Cânta cu pasiune. După un timp a trecut la pian. Împreună cu nepoata, ascultam ca vrăjiți. M-am apropiat de fereastră și am privit soldații francezi, ce ocupaseră orașul. Dinspre biserica de alături, răzbăteau cântece religioase. Pe pervazul ferestrei, se afla o partitură, purtând data de 13 mai 1809. Eram năucit de sunetele melodioase ce veneau atât dinspre Profesor, cât și de la biserica

din apropiere. „Când am ajuns așa de repede în 2005? Dar nepoțica parcă se căsătorise!? Schubert, „pianistul perfect”, cum îl numea Hozapfel, după cât îmi aduc aminte, dădea concerte cu Catinca la Teatrul An der Wien. Ultimul a fost, dacă nu greșesc, în 22 decembrie 1823”.

Când ora s-a terminat, bătrânul mi-a zâmbit cu privirea din spatele ochelarilor și am ieșit în stradă. Soarele apusese. Firmele luminoase se oglindeau în asfaltul umed, stropit de mașinile municipalității. Catinca mă ținea strâns de mână. Intram în șuvoiul de oameni, ce ne împingea spre destinul nostru, în drum spre casă.

Clopotul Catedralei din centrul orașului își vărsa bronzul de sunete peste burgul ce curgea, asemenea râului ce îl străbătea. Deasupra tuturor pluteau, ca un duh, cuvintele lui Iacov: „... încercarea credinței voastre lucrează răbdare”. 1

EVADARE DIN LIED

Ceasul meu electronic de la mână arată ora 17 și ziua 19 octombrie 1815. Aveam întâlnire cu Schubert la biserica din Linchtenthal pentru a interpreta noua sa lucrare, un nou lied, „Margareta depănând”, pe versuri de Goethe.

Aerul rece din biserică, liniștea pătrunzătoare îmi întinseseră la maximum neliniștea. De pretutindeni, eram spionat de ochii sfinților din icoane. Mă mustrau pentru faptul că îndrăznisem să dau timpul înapoi. Să răscolesc ordinea lucrurilor. Umbrele vitraliilor accentuau înserarea din interior. Cupola înaltă, parcă, mă conducea spre adâncul de nepătruns al cerului.

Deodată, din balconul din spatele meu s-au auzit primele acorduri ale liedului ce doream să-l ascult. Am încremenit. Orga vibra dând viață sufletului în vârful picioarelor, m-am urcat la balcon. Acolo, am văzut pe tânărul de 17 ani, Schubert în

persoană, scufundat în redarea vieții sufletului prin pulsunile notelor muzicale. Avea un păr creț, un nas prea gros, trăsături greoaie de negru cu fața albă. Nu era nici un Apolo din antichitate și nici un Antinou. Era un e în trockener Patron. Așa îl vedeam purtându-se cu femeile, mai târziu. Un curtenitor...

Am ascultat lucrarea rezemat de tocul ușii de la intrare în balcon. Când a terminat, s-a întors spre mine și m-a salutat discret.

– Ce zici, Florine?!

– Superb! De la această lucrare începe crearea liedului german.

– Acesta este purul adevăr! Muzica împlinește poemul, fără a-l împovăra. Mai târziu, îți spun să știi, că Nietzsche a spus despre acest eveniment, „La început a fost nălucirea”.

– Cine este acesta?!

– Un filozof, un psihanalist... O să-ți spun mai târziu cum vine problema cu „întoarcerea în timp”.

După care, fără altă explicație, Schubert intră într-una dintre „furiile sale goethene”, cântând cu entuziasm „Tânguirea păstorului” și Scena din catedrală, din „Faust”. După care tăcu. În biserică liniștea încremenise. Se întunecase de-a binelea. Sfinții începuseră, parcă, să prindă viață. După un timp, acordurile orgii se auziră din nou. Peste ele glasul compozitorului.

– Pentru tine cânt „Iubirea zbuciumată”, pe versuri de Rastlose Liebe, după Goethe.

M-am retras încet, și, coborând treptele balconului, am bâjbâit spre ieșirea din biserică. Tot drumul spre hotel m-au urmărit sunetele liedurilor. Luminile firmelor colorau asfaltul în diferite nuanțe. Viena îmi intrase în suflet, precum o peșteră în inima muntelui. Mirosea a primăvară, iar tinerii, de pe podul așternut peste Dunăre, își oglindeau în apă sărutul lor prelung. Mă grăbeam. Eram obosit de atâta întoarcere, cale de aproape două

secole, și murmuram cuvintele din Romani 5:20: „... dar unde s-a înmulțit păcatul, acolo harul s-a înmulțit și mai mult...”.

EVADARE DIN ZID

Ningea ca-n basmele noastre. Străzile erau troienite și burgul dormea sub zăpadă. Mergeam pe trotuar cu nepoțica mea de mână. Era târziu și undeva, spre apus, halebarda lunii abia se întrezărea printr-o plasă de nori.

– Bunicule! Vezi? Fulgii de zăpadă dansează în aer. Iar scama aceea de lună, care abia se mai vede, dispare în nori.

– Lucirea-acelui ochi cernit/ E plină de-un trecut umbrit": Așa spune poetul englez Byron, în „Ghiaurul”, o poveste verificată.

Fetița a tăcut. Mergeam tăcuți unul lângă altul și zăpada scârțâia sub tălpile noastre. Puținii trecători de pe stradă se îndreptau grăbiți spre stațiile de troleibuz. Privirea ne aluneca peste vitrinele viu luminate. Zidurile burgului, parcă, ieșeau din istorie. Undeva, un clopot colora noaptea cu-n sunet de bronz.

Din umbra unui zid al cetății s-a desprins o umbră. Un fior mă cuprinsese când aceasta se îndrepta spre noi. Jobenul înalt și pelerina neagră, parcă, acoperea o istorie. Nepoțica mă strângea de mână fără să spună un cuvânt. Din spate, auzeam niște pași grăbiți. Am întors capul. Era Nicolae Iorga. Era înalt. Înalt și cu barba în vânt...

– Tinere, contemporan cu viitorul ce nu l-am apucat, „Poemele lui Byron”, din care ai recitat nepoatei, „au o mișcare neîntâlnită până atunci în vreo literatură, ca-n Mazeppa sau în descrierea pregătirii luptei de la Waterloo. Misterul îi stă la

îndemână oricând, și vedenia din Mireasa de la Abydos arată ce vrăjitor era el în lumile supranaturalului”.

– Da. maestre, aveți dreptate! Byron și poezia lui au o fluentă de torent al versului cum spunea, undeva, T. S. Eliot.

– Nu l-am cunoscut. Doar acum ne întâlnim în paginile cărților, ca niște citați ce suntem.

– Vorbiți despre mine? Eu sunt Byron. Abia acum am ieșit din istorie, să pot respira un aer mai curat al viitorului. În timp ce tu, tinere, intrai în istorie, prin ușa zidului de unde am evadat.

– Dumneata ești autorul „Blestemului Minervei”.

– Da! Eu sunt. Nu este nici o scofală. Am citit în librăria din colț traducerea lui Virgil Teodorescu. Nu mi-am recunoscut povestea. A pus mult de la el.

– Așa se întâmplă. Prin traducere suferă mult textul, din cauza conotațiilor a intervenit Nicolae Iorga

Mărise pasul și se pierdu după colțul străzii, undo se afla Catedrala Sfântului Mihail.

Rămas singur cu străinul, inima, încet, revenise, aproape la normal. Catinçuța nu mai sufla nici o vorbă.

– Pe tine te cunosc. Te citesc, acolo, unde ai să vii și tu. Avem o Uniune a Scriitorilor Veșnici. E mult mai mare și mai activă. Însă, acum este prea târziu, și „ostenit de relele străine,/ Mă-ntorc acasă și schiez, în fine, / Tot grupul viitorului tablou”.

– Frumos spus. Te-ai autocitat din „Epoca de bronz” sau „Carmen Seculare et annus haud mirabilis”.

Deodată, aducându-și aminte că a uitat ceva acasă, umbra cu jobenul și pelerina neagră s-a întors și a dispărut prin zid.

– Ce-a fost asta, bunicule?

– Sunt prietenii noștri. Se întorc și ei, din când în când, să respire aerul Crăciunului de la noi.

Luna ieșise din nori. Nu mai ninge... Ceasul din turnul Catedralei arăta miezul nopții. Mergeam grăbiți spre casă,

murmurând Colindele pe care le auzisem la concert. Timpul alerga pe lângă noi, cei ce urcam dealul Mănăsturului.

ÎNTÂLNIRE CONSPIRATIVĂ DE PE MALUL RÂULUI

Dimineața aceasta n-am s-o uit niciodată. Râul clipocea a lumină și iarba îmi crescuse până la nas, în timp ce citeam „Jurnalul” lui Mihai Sebastian, întins direct pe pajiștea de lângă râu. Din când în când, trăgeam c-un ochi la câte o femeie peste pielea căreia razele solare revărsau bronz.

Stând așa ca un copil al nimănui, pierdut între două cearceafuri imaculate, pe care se revărsau câteva „sirene”, doar ce aud un glas cavernos, parcă venit din fundul unui butoi:

– Dragă, Florine, „aflu... că Mihai Sebastian a murit ieri, la 12,30, în urma unui accident de circulație. Vestea mă emoționează prin absurdul ei. Mihai a trăit, fără îndoială, o viață de câine în acești ultimi 5 ani”.

– Daaa...?! Nu am știut că a murit. Eram, pe atunci, doar de trei ani venit în lumea asta. Dar dumneata cine ești?

– Mircea Eliade! Ce, nu mă cunoști!? Doar am fost împreună, în Portugalia. Erai în proiectul meu...

– Da, da, așa cum eram și eu de 30 de ani, vârsta mamei, când mă născusem. În această situație, am greșit că am afirmat că nu l-am cunoscut pe Mihai. Chiar îi șopteam la ureche cuvintele „Jurnalului”. Ce zici, e?...

– Cred că știi că prietenul meu, A scăpat de masacrele rebeliunii din ianuarie 1941, de lagărele antonesciene, de bombardamentele americane, de tot ce a urmat după lovitura de stat din 23 august. A văzut căderea Germaniei hitleriste. Și a murit printr-un accident de circulație, la 38 de ani!...”.

– Mie îmi spui? Doar eram acolo... cu mama. Sau invers. Dar tot aia este.

– „Îmi amintesc prietenia noastră... Și acum s-a dus, călcat de o mașină! Cu el, se duce încă o bucată bună, și foarte frumoasă, din tinerețea mea.”

– Și a mea, în oul primordial.

– „Mă simt și mai singur.”

– Așa cum mă simțeam eu, atunci.

– „Majoritatea oamenilor pe care i-am iubit sunt acum dincolo.”

– Exact cum eram eu atunci... proiect. Acolo s-a dus el.

– „Majoritatea oamenilor pe care i-am iubit sunt acum dincolo... La revedere, Mihai!”

– Sunt Florin. Spuneai că Mihai... Doar știm amândoi unde este...

Omulețul venit pe neobservate, așa a și dispărut. O umbră mai stăruia, încă pe malul râului. A trecut în lumea istoriei literare, am gândit. Dincolo de Styx...

O voce mi-a șoptit: „Și tu vei fi primit în lumea aceea.”

– A „Istoriei literare”? Nu vreau... Mai bine lângă Dumnezeu. Prea mulți păcătoși sunt... în „Istorie”...

Aceeași voce m-a întrebat: „Atunci, cum se explică faptul că, muritorii ăștia, care își zic scriitori, doresc să intre în... „Istoria” lor?!”

– Se amăgesc cu nemurirea. Ea nu se găsește pe hârtiile unei „Istorie” și nici în memoria colectivă. Sunt amăgiri ale diavolului...

– Domnule, treziți-vă! Vorbiți singur...

Lângă mine, în picioare, era un trup superb de femeie, care mă împingea cu vârful degetelor de la piciorul drept, și fulgerător am gândit: „E Maica Domnului!”. Nu, nu putea fi Ea. E o poetesă... Păcat, mi-am zis, în loc să fiu lângă Dumnezeu, iată, am ajuns în „Istoria”, ăștora...

Soarele mă bătea în ceafă, în timp ce mă gândeam la cuvintele lui Cicero din... „Despre prietenie”: „Nu există prietenie

între doi oameni, dintre care unul să nu vrea să audă decât adevărul, pe când celălalt este gata să mintă”.

Am privit spre râu... El curgea liniștit, în timp ce iarba trecuse de nasul meu.

PRIETENUL MEU, „OMULEȚUL CU MERS DE RAȚĂ”

Toamna își intrase în drepturi. Trotuarele înfloreau frunzele în bronzul clopotelor ce anunțau vecernia. Din când în când fărâșul unui vânt le aduna într-un colț se stradă cu case medievale. Soarele amurgise și întreg burgul transilvan căpătase culoarea violet. Automobilele treceau grăbite în toate sensurile, iar oamenii se retrăgeau grăbiți spre casele lor, apartamente din ghetourile comuniste. Vaste dormitoare pentru niște sclavi ai unei societăți ce ridicase sclavia la rang de ideologie de stat.

La rugămintea celor trei nepoți ai mei, Paul-Florin, Catinca și Darius, de mână toți patru, ne-am îndreptat spre cinematograful din centrul orașului unde rula un film-colaj, cu imagini celebre, realizate de Charlie Chaplin. Puțină lume, dar mai ales copiii și tinerii se îndreptau spre intrarea cinematografului. O tristețe și o neliniște se deslușeau pe fețele oamenilor. Orașul cenușiu, fără firme luminoase, încă se bucura de amurgul prelungit, ce venea dinspre Feleac.

– Bunule, tine mult filmul? – m-a întrebat Catinca.

– O oră și 35 de minute, i-am răspuns în momentul când întindeam biletele la controlul intrării în sală.

– E mult sau puțin?

– E mult pentru cei care se grăbesc, e puțin pentru cei care doresc să vadă filmul și să-l înțeleagă. Tu din care parte?

– Cu cei care... se grăbesc. Vreau să ajung la mămica.

– Păi, atunci, de ce ai dorit să vii la film?

– Așa... să fim cu toți verișorii la un loc.

Îndrumați de o plasatoare tânără și amabilă, ne-am așezat pe locurile noastre, în primele rânduri. Am privit împrejur. Sala era aproape plină. Catinca și Darius erau de-o parte și de alta a mea, iar Paul-Florin lângă Catinca.

Lumina s-a stins în sală, iar imaginile alb-negru au început să se deruleze pe ecran. Melodiile pianului pluteau peste capetele noastre, ca o ceață care ne pătrundea în sânge.

Dintr-odată Charlie a ieșit din ecran, s-a apropiat de noi și ne-a invitat să vizităm orașul. Spectatorii se uitau la noi, mirați nedumeriți când am ieșit din sala animată de zâmbete.

Afară se întunecase. Mergeam toți cinci unul lângă altul. Însă „omulețul cu mers de rață” mergea cu o jumătate de pas mai înainte. Am început să cutreierăm străzile cu acel tinerel naiv și visător, traumatizat de suspiciuni, sperios și inofensiv. Parcă simțeam un conflict cu lumea, pasiv, dar și vesel.

– Nene, de ce ești sărac, l-a întrebat Darius.

– Fiindcă sărăcia mea este nevinovată, zâmbitoare, fără sens, dar voi, oamenii, o vânați. Însă observ că sunteți jenați de idealismul sărăciei.

– Vă invit, dacă doriți, la balul acesta, de pe strada Avram Iancu. E un bal mascat. Voi, după cum sunteți îmbrăcați, corespundeți...

– Da! Mergem, a sărit în sus de bucurie Catinca.

Când să intrăm, cei de la ușă l-au refuzat pe Chaplin, pe motiv că era costumat autentic cu un costum de... vagabond.

Fiind refuzat la intrare, ne-am solidarizat cu el și am plecat mai departe, vagabondând prin orașul întunecat până în măduva oaselor.

– Ehe..., vedeți? Și în socialismul vostru, multilateral... dezvoltat, sărăcia este respinsă. Cu toate că în propaganda partidului se promovează egalitatea în... sărăcie. Vina mea este că îmi port sărăcia ca pe o haină, cu prea multă naturalețe. Într-o asemenea perioadă, arta autentică pare subversivă.

Deodată, un necunoscut, ieșit ca din pământ s-a postat în fața noastră.

– Urmați-mă! Sunt de la Securitate!

– De ce să vă urmăm!?

– Fiindcă ați gândit așa cum ați gândit. Împotriva ideologiei partidului nostru mult iubit.

– Bunule, hai să ieșim, s-a terminat... filmul, mi-a zis Paul-Florin.

Lumina inundase sala și oamenii, ca o pastă informă, se prelungeau spre ieșire.

Aerul curat al nopții ne-a înviorat. De mâna toți patru ne grăbeam spre ghetourile noastre vopsite în cenușiu. Comunismul ne confiscase până și culorile.

URECHEA DINTRE CELE DOUĂ CUVINTE

Toamna coborâse în carpenul din fata ferestrei mele. Galbenul frunzelor îmi pătrundea prin perdea, odată cu razele soarelui. Țăcănitul mașinii de scris îmi răsuna în urechi, ca o muzică interpretată la instrumente de percuție. Scriam la un „Studiu de lingvistică română” și înaintam la el, asemenea soldatului care aleargă mereu înainte printre obuzele ce plouă din cer. Mereu înainte, mereu înainte, fără temă că va fi lovit de o schije. Doar eu, laș, îmi este teamă de cuvinte.

– Ești un laș, aud în ureche o șoaptă.

... Continui să scriu la mașina mea portativă „Rover”.

– Ești un laș, aud iarăși în ureche o șoaptă.

.... Continui să scriu la mașina mea portativă „Rover”.

Guguștiucul din carpen începuse să. cânte. O vrăbiută sărea de pe o creangă pe alta. în blocul de alături intraseră alergând cei de la SMURD. "Iarăși a căzut pe scări bătrânul”.

– Ești un laș! – aud din nou aceeași voce.

– Cine ești dumneata, de mă jignești?! Nu vezi că lucrez?
O liniște apăsătoare se lăsase în cameră. Parcă mă dureau toate cuvintele pe care le scrisesem până acum.

– Sunt Dumitru Macrea.

– Care Macrea?

– Cel între cuvintele căruia ți-ai prins urechile.

– A, a... Domnul profesor... dar... parcă, sunteți de mult trecut dincolo... adică, cum să spun..., știți dumneavoastră... Cum vă simțiți?

– Cum, adică, sunt trecut... dincolo?! Nu vezi că sunt lângă tine?! Eu sunt ne-muritor, chiar dacă coperțile mă cam dor.

– Ce coperți?!

– Nu mă vezi? A... poate sunt rătăcit printre cuvintele noastre din limbile vecine.

– Domnule profesor, mă scuzați... Vă văd cu Franz Miklosich, plimbându-vă prin lexicul limbilor slave...

– Da... da... Asta a fost alaltăieri, la 1866, dar, acum, sunt cu Hașdeu și Sextil Pușcariu, pe Podul Mogoșoaiei. Discutăm despre „Relieful sonor al limbii române în lumina cercetărilor statistice”.

– Mă bucur că vă aud, domnule Profesor, dar, alaltăieri, erați la braț cu tânăra slavistă Silvia Niță Amnaț, ce ancheta, pe teren, terminologia pastorală din Slovacia, și acum îmi suflați în... ceafă.

– Eu sunt peste tot, tinere scriitor! În chiar miezul cuvintelor pe care le scrii în momentul de față.

– Mă flatați, Domnule Profesor! Nu mai sunt tânăr. Am trecut mai bine de jumătate de secol.

– Ha, ha, ha... Dar eu ce să zic, că am peste un secol?!

– Să fiți sănătos... între coperți!

– Ce coperți, domnule!?

– Mă scuzați, am vrut să spun între strămoșii istroromâni de pe coasta Dalmată și Istria.

– Da, așa mai zic! Ai venit de-acasă...
– V-am văzut și cu Iorga...
– Tinere, fii cuviincios... Vrei să spui cu Domnul Profesor Nicolae Iorga.
– Scuzați... Am vrut să spun că vă... plimbați printre „Sfaturile pe întuneric” ale domnului Iorga.
– ... care spunea că... anume cuvântul „țară” este „între cuvintele de care se leagă mai multă gândire și simțire românească”.

După o clipă, s-a lăsat tăcerea. M-am uitat peste umăr. Nu era nimeni. Am privit pe fereastră. O părticică de „Țară” intrase pe poarta deschisă a toamnei. Iar Vivaldi, încă, mai armoniza culorile în sunete.

AVENTURĂ ÎNTR-UN PEISAJ EPIFANIC

Trenul sosise la ora exactă. În Gara de Nord, nu se schimbaseră nimic deosebit. Doar cerul Bucureștiului era mai plumburiu decât îl știam. Oamenii alergau pe lângă noi ca furnicile cărora le fuseseră deranjat mușuroiul.

Împreună cu Ionuț, băiatul meu, ne-am urcat în tramvaiul 12, pentru a ajunge la Cimitirul Belu. Tramvaiul aluneca printr-un tunel cenușiu, iar clădirile păreau pereții unei grote a timpului.

Am coborât din calească și am intrat pe aleile parcului Belu. Liniștea era tulburată, din când în când, de șoaptele aersoarelor ce stăteau pe scaunele albe, ca de marmură, sau negre, ca lemnul de abanos. Atunci l-am văzut, pentru prima oară, pe Eminescu, discutând pe tema cimitirelor cu Sadoveanu, ce-și mânca din brici o bucată de pulpă de iepure.

– Dragă, Coane Mihai, „dacă vrei să cunoști un popor, cercetează-i cimitirele”.

– Ai dreptate, frate Eminescu, numai acolo, la cimitir surprinzi relația omului cu divinitatea, situarea sa față de ceea ce îl transcende, raportul dintre finitatea sa și infinitatea de dincolo și dincoace de sine. Cam așa spune și un prieten necunoscut mie, Dumitru Velea, de prin Petroșani.

Ne oprișem și îi ascultam fascinați. Pe o altă bancă Macedonski murmura în mustață, à la Hitler: „O! Dumnezeule, mister albastru,/ M-ai ridicat peste dezastru,/ Peste blestem și ură”.

– Sunt versuri din „Excelsior”, îmi șoptește Ionuț. Sunt scrise în 1886.

– Știi! Dar noi în ce an suntem?! Tot acela în care ne-am întors în timp?!

– Da, ai dreptate, este anul șaselui, în care Heinrich Heine scria: „Saloanele mint, mormintele sunt sincere” în „Despre Franța”, scrisă în anul rezultat din diferența anului în care trăim și 150.

Iată, „Chiar moartea este o părere”, spunea Eminescu, ascultându-l pe banca din parc.

– Ai dreptate. Privește la Marin Preda cum perorează despre înțelepciunea țăranului, și la Pituț cum îl contrazice. Privește, dar să nu te vadă.

Ne-am ascuns după un copac jupuit de frunze. Ascultam.

– Te știam mort, măi Pituțe, se adresa vecinului Preda, cu glasul lui bonom și duhăniind a wisichi.

– Ești dezinformată, ca întotdeauna, de organele partidului.

– Ce tot zic, ăștia, coane Mihai? – întrebă Eminescu pe vecin.

– E o poveste de care tu ești străin.

– Cunosc totul. Știu că ai trăit și tu sub șenilele comuniste.

S-a lăsat liniștea. Eu cu Ionuț am luat-o pe alee spre ieșirea din parc. Dar nu înainte de a face câteva fotografii cu telemobilul feciorului.

– Dragă tată, am trăit eternitatea recuperatoare a clipei.

Începuse să plouă. Vizitatorii parcului se retrăseseră sub „umbrele” de marmură albă și neagră. Din spate am auzit vocea lui Nichita Stănescu spunând, înainte de a se adăposti sub umbrela de piatră: „Priveste-ti mâinile și bucură-te, căci ele sunt absurde.”

– Sunt versurile din volumul „Dreptul la timp”, îmi șoptește Ionuț.

Ne-am urcat în tramvai și în urechi îmi sunau ritmic versul lui Nichita: „Sunt la pământ, mă arbore, i-am zis.” Ionuț stătea pe gânduri...

– La ce te gândești?...

– La „Fabula Căii Singuratică” de Artur Silvestri.

– Si eu la fel.

– Vezi, nu am ajuns la Cimitirul Belu!

– Ne ducem altădată, acum ne este de-ajuns plimbarea prin parc.

Am coborât la Gara de Nord. Oamenii alunecau pe lângă noi ca un fluviu turbure. Trenul garat pe linia 6 ne aștepta să intrăm în tunelul timpului spre Capitala Ardealului.

UNDA VERDE A RADIOULUI DE-ACASĂ

De câte ori călătoresc prin împrejurimile orașului în care locuiesc, mă cuprinde un dor inefabil, așa cum pe mulți îi apucă dorul ierbii de acasă. Dorul meu este altfel, este ceva care te învăluie din toate părțile, pune stăpânire pe toate simțurile, cu toate că nu-l vezi, nu-l auzi. Vorba aceea: nu are miros, este incolor și inodor. Dar, totuși, are o culoare care nu există în spectrul solar. O culoare pe care, convențional, am denumit-o verde, dar nu este verdele cunoscut, nici cel catifelat. Este culoarea sunetului, atinsă, uneori, numai de Beethoven.

Un astfel de sentiment l-am avut, prima dată, într-o seară în renumita pădure de la Baci, când toate undele radiofonice, pe toate lungimile, mă înconjuraseră cu acea culoare de care vorbeam. Și, dintr-odată, m-am simțit atras într-o pâlnie, într-un vârtej cald și binefăcător, la fel ca un somn dulce...

– Domnule Florin, dumneata cazii în utopie! – am auzit o voce venind dinspre umbra de lângă mine.

– Cine ești? – l-am întrebat surprins și puțin speriat, mai ales că soarele fusese înghițit de dealurile din apropiere și înserarea își aruncase vâlul străveziu-albastru peste pădure.

– Cum să mă cunoști?! Doar văd că trăiești „Sfârșitul utopiei”.

– Aaa... ești Marcuse. Mă bucur să vă cunosc.

I-am întins mâna, dar surprins a văzut că de la cot până în vârful degetelor nu o mai vedeam. Însă i-am simțit strânsoarea. Imediat cum a retras-o, din nou și-a recăpătat conturul. Era ca și cum de la cot în jos mâna mea devenise invizibilă. Dar fără să-si piardă simțurile. Dumneata ești cel cu teoria că tot ce pune astăzi lumea în mișcare trebuie conceput în viitor cu semnul minus.

Apoi, pe nesimțite, m-am trezit într-o cutie mare cu triode, condensatoare fixe și unul variabil, cu plăcuțe din aluminiu, cu multe sârme, bobine și un difuzor. Mergeam printre ele ca printr-o uzină. Difuzorul răspândea acea culoare verde-catifelată, sau cum să-i zic?! O culoare de această natură, care scotea sunete ce mă înălțau peste pădure, peste dealul pe care mă aflam. Simțeam că alături se mai află cineva. Nu mai era Marcuse... Era un alt necunoscut, sau poate îl cunoșteam, dar nu știam de unde să-l iau...

– Ce nu mă cunoști, domnule autor de utopii!? Eu sunt Skinner, știi dumneata care...

– Da, cel care nu acceptă merite pentru lucrări comandate sau care rezultă din orice întăriri pozitive.

– Vezi, ai venit de-acasă! Dar l-ai uitat pe prietenul nostru comun, La Rocheucauld, care tot îți spunea și nu înțelegeai că ”Nici un om nu merită să fie prețuit pentru bunătate până când nu re târia de caracter de a fi rău. Orice altă bunătate nu este decât indolență sau neputință”.

– Domnule Skinner, știu că dumneata a semnalat un paradox. „Deși aliate, literatura demnității contrazice pe aceea a libertății, în sensul că răsplătește pe cei ce înfrâng condiții adverse.”

– Hei! Unde ai dispărut?! Rămăsesem singur într-o uzină de fabricat sunete.

Parcă era un vânt solar. Știam că vântul solar este un curent continuu de particule ce se deplasează în spațiu cu viteze cuprinse între 300 și 1.200 km/sec. Să fi fost luate în acea pâlnie de vântul acesta?!

De undeva, un glas îmi șoptea: „Știința nu este timidă; este imaginativă; consumă mai multă fantezie decât poezia și mai mult curaj decât o șarjă de cavalerie”.

Era târziu și mă întorceam cu dorul de necuprins al undei radioului de-acasă, după ce imprevizibilul mă scuiase ca pe o măsea stricată prin pâlnia imponderabilității în care căzusem.

PRIETENUL NOSTRU COMUN, MARTIN EDEN

De câteva zile, trăiesc între copertile unei cărți. Sau poate ea se află în mine. Cert este că fiecare zi este o pagină de carte. Iar pe prietenul meu, Jack London, l-am cunoscut când eram elevi în orașul San Pedro. Pe atunci, îl chema John Griffith. Aveam și eu alt nume. Dacă i l-aș spune acum, precis și-ar aduce aminte. Cum foarte bine și eu și el ne amintim cu plăcere de Martin Eden, prietenul de mai târziu, în care ne redescopeream afinitățile literare și propriile aventuri.

Când eram elev, nici eu nu o duceam prea bine. Mă refugiasem aici, în spațiul Carpato-Danubiano-Pontic, unde credeam că voi găsi noul EI-Dorado, dar am dat peste ocupația rusească, cu dictatura ei comunistă. El a rămas acolo să vândă ziare, sau să lucreze la o fabrică ce se afla într-un garaj foarte mare. Când m-am întâlnit cu el ulterior îmi spunea: „Chiar când eram extenuați de oboseală, n-aveam vreme să ridicăm ochii și nici măcar să suspinăm. Ca să te schilodești, era de ajuns o clipă de neatenție sau de oboseală și atunci ... poc! Rămâneai fără degete!...”

Tot atunci i-am spus că, și eu, sub ocupația sovietelor, fiindcă am citit romanul „Rusoaica”, de Gib I. Mihăescu, am fost dat afară din liceu. Nu-i venea să creadă. „Cum?! – s-a mirat. Nu aveai voie să citești cărți? Nu-mi vine să cred. Eu, citeam foarte mult „Manifestul Partidului Comunist”. Credeam că fac o lume mai bună. Chiar te invidiam, Florine, că ai trăit într-o țară care construia comunismul.”

– Povești! – i-am spus.

Iar el regreta și chiar înjura, cu trabucul între dinți, că a putut să scrie în jurnalul său următoarele rânduri: „Istoria Dmenirii, în întregimea ei, este istoria luptei dintre exploatați și exploatați; istoria acestor lupte de clasă stă la baza dezvoltării civilizației, așa cum cercetările lui Darwin au scos la iveală evoluția omului”.

– Dragă Jack! Această luptă a dus la terorismul de astăzi, lupta comuniștilor era și este o formă a terorismului.

Tăcea. Mă asculta și tăcea. Fumul trabucului ne învăluia pe amândoi. Așa, ca un vis, care ne-a împins în paginile cărții apărută în Colecția „Clasicii Literaturii Universale”.

CEASUL

Dimineața se crăpase ca o piersică coaptă. Zeama ei de lumină se prelingea peste față și mâinile neacoperite. Plapuma căzuse de pe mine în momentul când întindeam brațul să opresc soneria ceasului care sfâșia, cu sunetul lui, liniștea. Însă ceasul nu era nicăieri. „Probabil rămăsese în urmă” – mi-am zis. Somnoros, cum eram, m-am speriat de trosnetele ce se auzeau venind de afară. Am sărit din pat și am privit pe fereastră. „Se crăpa de ziuă”, am conchis și, după ce mi-am făcut toaleta, m-am îmbrăcat precipitat să nu întârzi de la serviciu. Am ieșit în vestibul și, încercând să-mi pun pălăria, mirat, am constatat că nu mai îmi încăpea pe cap. Stând puțin să meditez asupra situației create, doar nu îmi crescuse capul într-o noapte, singura explicație găsită era că... mă sculasem cu noaptea în cap.

Ieșind din bloc, cu mers grăbit, aud pași în spatele meu. Întorc capul și-l văd pe Mihail, prietenul meu din tinerețe.

– Salut, Sadovene!

Acesta își ridică pălăria sa cu boruri mari și, cu glasul lui baritonal, îmi răspunde la salut:

– Bună să-ți fie inima! Unde te grăbești așa?!

– La slujbă, Coane! Dar mata?!

– La redacția „Vieții Românești”.

– Păi, ce cauți în... urbea noastră?!

– Cum, ce caut?!

– „Viata Românească”, acum, este la București. Nu voi, moldovenii, spuneți că soarele răsare de la București? De aceea s-a...

– Cum, bătrâne, aici nu este leșul?!

– Nici vorbă. E capitala Ardealului...

– Nu se poate! Tu ești Florin Alexandru...

– Da, eu sunt! Dar nu este, aici, Iașul.

– Cum nu este Ieșul, aici, când acum două minute am ieșit de la Mihai Sevastos?!

– Maestre, este o confuzie, aici! O mare confuzie! Mihai Sevastos e în geanta mea, cartea lui, „Amintiri de la Viața Românească”.

– A scris așa ceva?!

– Da, a scris. Și încă frumos și documentat.

– Se află în librării? Fără aprobarea mea?!

– Eee... maestre! A trecut vremea puterii unice, pe când erai Președintele Marii Adunări Nationale. Îți mai aduci aminte când ai trimis la moarte un țăran, care solicita comutarea pedepsei cu moartea?! A murit, săracul, pentru simplul motiv că nu a dorit să se înscrie în C.A.P. Nu ai vrut...

– Taci din gură! Te țin minte și voi raporta tovarășilor din conducerea P.M.R.-ului. Te voi trimite acolo unde s-a dus și mujicul!...

– Maestre, cred că ai încurcat timpul.

Sau poate eu...

Omul de lângă mine dispăruse.

Geanta îmi era deschisă. Am verificat conținutul. Cartea lui Sevastos era acolo. Inclusiv documentele luate de la Arhivă. Unde a dispărut Conul Mihai?! Să fie de vină ceasul care rămăsese în urmă?! Să mă fi trezit în alt timp?! Nu, nu, eu mă îndrept spre serviciu, unde mă așteaptă atâtea dosare ale trecutului.

– Ha, ha, ha... Ceasul e de vină, te-a trezit mai înainte, așa cum a luat-o și el. Tu ești contemporanul meu. Am auzit vocea lui Conul Mihai, inconfundabilă și catifelată, ca vinul de Cotnari.

Șuvoiul de oameni mă împingea spre ușa tramvaiului, care s-a închis în urma mea.

DRUMUL SPRE IAD E PRESĂRAT CU STELE

Era seară și stelele picurau ceară pe fața nevăzută a orașului adormit. Zidurile burgului vibrau istorie sub degetele nevăzute ale razelor lunii. Doar o umbră se strecura, ca un gând, pe sub pietrele roase de timp din zidul cetății. Veneam din sens invers de la un concert de vioară, susținut de Ruha. Ajuns în dreptul umbrei, luna îi luminează fata pentru o clipă. Doar o clipă și totul a alunecat în implozia timpului.

– Doamne! Era Iosif Visarionovici...

Fața îi lucea, ca o lamă de oțel. Ochii îi străluceau asemenea unei meduze în apa translucidă a Oceanului Indian.

– Dumneata ești, tovarășe Tenovici?!

– Da, tovarășe Stalin. Am fost la o ședință de celulă...

– Nu vă lăsați, tovarășii! Toți burjoiii trebuie lichidați. Așa o spune și tovarășul Lenin. De la el mă întorc. Împușcați-i pe toți. Toți! Înțelegeți?

– Chiar toți?! Și Troski?!

– Mai ales el! Toți mensevicii.

– Și noi cu cine mai rămânem!?

– Cu prostimea! Numai ea ne ascultă. E ca un aluat, mai bine zis, ca lutul, îl modelăm cum vrem. Din el îmi fac statuie. Mii de statui pe toate meridianele acestui glob pământesc. Prea mic pentru ceea ce visez. Pentru tine...

– ... și lut pentru statuile lui Lenin. Pentru voi doi.

– Pe Lenin e bine să-l lăsăm. Măine-poimăine moare...

Viitorul e al meu.

– Si al meu!

– Tu nu! Tu ești un Țenov. Nu ești Otel.

Acesta este numele meu, și el îți va tăia elanul să mai visezi la mărire. Gloria e dar pentru mine. La picioarele ei vor fi

– Numai cadavre, sânge și minciună.

– Eu de ce nu am dreptul să acced la putere? Să fiu și eu bogat ca voi?

– Fiindcă ai pus întrebarea aceasta, ai să dispari în clipa de fată.

O străfulgerare ca de stilet mi-a trecut prin fața ochilor. Umbra dispăruse. Eu mă grăbeam spre casă. Dinspre o fereastră răzbătea până la mine cuvântarea unui ins, care făcea pledoaria democrației originale. Jocul umbrei unui cran de televizor alb-negru mi-a tăiat alea pe trotuar.

Cerul mustea lumină. Deasupra cartierului, din ugerile stelelor, picura laptele nopții, în timp ce eu fredonam „Primăvara” de Antonio Vivaldi. Cartierul e vedea în vale, ca un cer coborât pe pământ. – Unde sunt? Probabil mășăluiesc spre Iad.

CĂRTICICA ...

Era o vară toridă de juca căldura în aer. Ziua era lungă „cât o zi de post”. Stăteam tolănit pe iarbă cu o carte de poezii scrise de prietenul meu, Eminescu, cel cu care copilărisem, mai ieri, la Ipotești.

Când am început să citesc, iarba din curtea casei îmi ajungea la bărbie. Stelele coborâseră în jurul meu și ziua era luminoasă, ca o scenă pe care se juca, în dramatizare proprie, poemul „Luceafărul”.

Simțeam că devenisem altceva, un fel de trup cu multe pagini. O carte despre mine.

– Chiar o carte ești. Mi-a șoptit firul de iarbă, ce îmi ajunsese, deja, la buze.

– Repede mai crești, fir de iarbă!

– De-alaltăieri tot cresc, îmi foșnește iarba ... și aud cântecul de creștere al acesteia.

De când tot citesc în ograda părintească, urechile mele văd tot ce mișcă, ochii aud culorile, iar nasul simte orice mișcare a cuvintelor scrise pe paginile trupului meu. Simțeam că sunt o carte despre prietenul meu Mihai.

– Dar de ce nu despre tine?! Doar carte ești tu! – îmi șoptește firul de iarbă, ce-mi ajunsese până la vârful nasului.

– Păi, îi șoptesc eu, privește cine te calcă.

– Cine este omul acesta? Au!... Mă doare!...

– Este chiar prietenul meu, Eminescu.

– Așa spune! În felul acesta, îmi mai trece durerea. Știu, e un înger al poeziei noastre! – îmi șoptește firul de iarbă, ajuns, acum, la fruntea mea pe care scria „Poezii” de Mihai Eminescu.

– Dar pe suratele tale, care stau sub mine, nu le dor? Întrebă-le!

– Nu le dor. Știu că ești doar o carte.

– Cum, doar o carte? Sunt un om!...

– Nu ești om! Ești o carte. Privește-te în oglinda bobului de rouă de pe mine și ai să vezi câte pagini ai.

M-am uitat în acea oglindă. Aveam, doar, 65 de pagini. Subțirică cărticică, am reflectat. Trebuie s-o mai scriu. Măcar o sută de pagini.

Firul de iarbă mi-a auzit gândul.

– Mai ai de trăit.

– Mai am, mai am.

I-am răspuns, neobservând că firul de iarbă îmi crescuse peste cap, iar prietenul meu, Mihai, confundându-mă cu o cărticică, m-a luat și, urcându-se într-un scrânciob, m-a așezat sub fund să nu-l taie sfoara.

– Uța, uța...

– Cu căruța, îl îngânam.

– Si Lenuța! – mă completa firul de iarbă.

Săturându-mă de acest joc, mi-am lăsat gândul în scrânciob, iar eu mi-am adunat paginile, devenind o cărticică ce-

mi poartă numele primit în preajma celui de-Al Doilea Război Mondial.

Se făcuse toamnă și firul de iarbă fusese rupt de un elev și așezat între copertile acestui volumaș „Cărticica de dat în leagăn gândul”, să-l preseze pentru ierbar.

Mai erau două zile și începea școala.

BRAȚUL DONEI ALBA

Orașul era alb, ca după o ninsoare zdravănă. Adia un vânt călduț și, parcă, din cer, cădea fulgi mari de zăpadă. Copacii erau albi, iar părul fetelor devenise alb, de parcă toate odată parcurseseră întreaga perioadă a vieții și, acum, se aflau la vârsta senectuții.

Pe ulița copilăriei mele ningeă cu petale albe ale florilor, care se scuturau. Pe strada 1 Mai, pașii călcau pe o potecă de vise înalbite de această primă-vară. Mă întorceam în orașul natal după un secol de gânduri și dor. Drăgășaniul rămăsese același. Doar un cartier de blocuri îi urâțise amintirea. Îmi spusese prietenul Gib Mihăescu pe care l-am regăsit în pragul porții casei sale. Era așa cum îl știam din copilărie. Aceași pălărie, iar cravata în dungi și costumul bleumarin închis îi subliniau trăsăturile nobile.

Revederea a fost călduroasă, lipsită de îmbrățișările false.

– Dragul meu, mi-a zis, de mult nu te-am mai văzut la „Grandiflora”, la un pahar de vin.

– Gib, dragă, am fost plecat la Cluj. Dar să știi că nu te-am uitat. Împreună cu oficialitățile am pus o placă comemorativă pe clădirea „Continentalului”, pe care e scris în bronz că, acolo, tu și prietenul Cezar Petrescu ați înființat revista „Gândirea”. Să cunoască oamenii că prietenii mei au trecut prin orașul de la poalele Feleacului.

– Aaa!... A fost grozav atunci! O făcusem lată la acel restaurant, și, când am ieșit, pe la miezul nopții, i-am spus birjarului să ne ducă la hotelul „Continental”. De fapt, acesta se afla deasupra restaurantului, unde consumasem vinul de Tokay. Birjarul a ocolit parcul din centru și a oprit la ușa hotelului. Abia a doua zi ne-am dat seama de eroarea comisă. Acolo, dragă Florine, mi-a venit ideea de a scrie nuvela „Brațul Andromedei”.

– A fost bună la ceva și întâmplarea de care îmi vorbești.

– A fost, a fost. Dar tot acolo, la Clujul tău de-acum, văzând de la fereastra hotelului, în fiecare seară, chipul unei femei, blonde și albe, ca trotuarul din fața casei mele, de azi, m-a inspirat să scriu „Dona Alba”. Acest roman a apărut în 1935, la Editura „Cartea Românească”.

– Ai scris acolo despre prietenul nostru comun, Mihai Aspru. Ce-o mai face el? O mai trăi?

– Dragă Florine, ce întrebare?! Dar, ce, noi trăim?! Doar suntem aici de-o veșnicie ...

– Cum aici?!

– Aici!...

– Păi, de când sunt și eu aici?!

– De când ai trecut pe strada mea. Adică, din 1935.

– Nu se poate. Eu m-am născut în 1942. Am copilărit pe strada asta, am fost dat afară din liceu, de profesorii comuniști, că ți-am citit romanul „Rusoaica”, dar, nu înțeleg cum am ajuns aici, și în alt timp...

– Cum, în alt timp?

– Nu suntem în primăvara noastră?

– Da, suntem!

– Dacă ești conștient de acest fapt, atunci privește spre trotuarul vecin...

Întorc capul și-l văd pe Ion Agârbiceanu cu fosta prietenă a lui Gib, Dona Alba.

– Îi vezi?

- Îl văd.
- Dar pe Adrian Maniu?
- Îi văd și pe el.
- Dar pe Dragoș Vrânceanu?
- Îl văd și pe el. Frumos a vorbit când ... cum să-ți spun... când ai plecat din toamna vieții noastre.
- Frumos zis. Acum am ajuns în primăvara vieții noastre. Ceasul scriitorilor merge invers. Dar ce spuneai de Dragoș?
- Frumos a vorbit... impresionant... Spunea că tu te-ai întors „între hotarele peisajelor familiare, pentru ultimul drum înainte de a porni în călătoria veacului și a faimei: acolo printre cei alături de care a copilărit, fizionomia lui si-a regăsit ascendențele oltenești, viața lui dobândește un patetic sens, opera lui artistică își împlinește adevărata lui statură. Fiul vine să se situeze docil în obscurul convoi al străbunilor”.
- Cum de nu am auzit ce a spus?! Dacă știam îl invitam și pe el aici, împreună cu noi, să ne bucurăm de această veșnică primăvară, la braț cu Dona Alba.
- Este și el tot aici. A trecut dincolo, adică aici prin anii '70 din secolul trecut, fiind pe scena Casei de Cultură din Râmnicu Vâlcea, la un simpozion. Eram acolo.
- Adică, aici vrei să spui!...
- Nu, acolo!
- Adică, nu ești aici cu mine?!
- Sunt în dimensiunea mea.
- Și?
- Și!
- De vină fiind primăvara aceasta, când ninge peste Drăgășani cu petale de flori de corcoduș, în timp ce eu recitesc „Brațul Andromedei”.

DESPRINDERA DİN STÂNCĂ

Urcam singur în Munții Călimanului. Soarele îmi mângâia fața ca o batistă de lumină. O briză călduță de primăvară venea dinspre stâncile spre care urcam. Prin cap îmi umblau versuri răzlețe de Victor Hugo.

Obosit, am trântit rucsacul lângă o stâncă și m-am așezat pe un pietroi rotunjit de timp. Gândul îmi alerga la Auguste Rodin și la sculpturile lui. Câtă măiestrie, îmi șoptea gândul. Nici acum nu-mi pot explica cum am ajuns în Jardin des Flantes, unde caii sculptați de Rodin nechezau de speriaseră norii de pe cer. Uitându-mă mai bine, observ că erau centauri, adică jumătate cai, jumătate oameni. Am dat să mă ridic de pe bolovanul pe care mă odihneam, dar o mână ușoară, ca un gând, se așeză pe umărul meu.

– Tinere, stai liniștit! Sunt sculpturile mele! Nu te speria...

Am tresărit. Sângele îmi înghețase în vene. Mi-am întors capul și, surprins, am văzut un bărbat cu barbă, înalt de acoperise cu umbra sa soarele.

– Dar cine ești dumneata? De unde ai apărut ?!

– Cum, nu mă cunoști? Sunt Rodin și vin din paginile „Jurnalului de istorie a Artei” de G. Oprescu.

– Hai, nu mă aburi! Cum poți ieși din paginile unei cărți?

– Foarte bine. Dumneata, tinere, ai violentat, prin teleportare, timpul. Nu știu din ce secol vii, dar ai ajuns taman în secolul XIX.

– Nu mă înspăimânta! Eu m-am născut în secolul XX și, acum, mă aflu în secolul XXI.

– Ei, vezi ?! Ai ajuns la vorba mea. Te aflu lângă mine, un exponent al sculpturii franceze al secolului XIX și XX. Ce cauți dumneata aici? Mi-ai violat timpul meu.

- Poate, dar de ce ai violat dumneata spațiul meu?
 - Uite, domnule, ce încurcătură! Eu am ajuns aici cu ajutorul concetățeanului Jules Verne. Chiar am vizitat „Castelul din Carpați”. Unde te afli tu, acum. Acesta nu este castel, e muntele Călimanului.
 - Dar ce, Castelul lui Verne este Castel!? Acesta se afla în imaginația lui. Mai bine privește stâncă aceea din dreapta. Vezi cum din ea se rupe o Sanaidă?...
 - Văd ...
 - E sculptura mea.
 - Ce sculptură? Dumneata numești sculptură un bolovan?
 - Privește mai bine!...
 - Cum?
- M-am trezit rostind aceste cuvinte, iar cuvântul s-a rostogolit peste văile Carpaților.

SINGUR CU ZAMBACCIAN

Mă visam într-un interior de colecționar de tablouri. Prin perdelele de brocard grele lumina filtra sentimentele mele cum gândurile se strecurau pe lângă umbra lui K.H. Zambraccian. Discuțiile erau aprinse pe marginea unor tablouri de Mircea, Verona, Vermont, Rochegrosse și Luchian.

Slovele căpătau contur de stropi de apă, iar culorile alunecau în spațiu ca o lavă aprinsă. Contrazicerile ne șantajau aprecierile pe când Al. Bogdan-Pitești se străduia să ne readucă la stadiu de convivi așa cum el era, vrednic fiind de banchetul lui Plafon. Am tăcut, fiindcă îl vedeam un Alcibiade, zvelt, orgolios și cinic. Ba, visul îl plasa a fi un Socrate cu toate că nu gusta elevația morală dintre mine și Zambaccian, dar, sigur, „putea fi slăbiciunea unui Socrate”, îmi șoptea la ureche B. Fundoianu venind lângă mine direct din redacția-i Rampa”.

... Se lăsase înserarea și sosind de la Capsa,
Păstorel Teodoreanu intră val-vârtej în salon, supărat foc
pe Medrea, care nu i-a oferit un pahar de vin de Drăgășani. I-am
făcut o epigramă, ne zice. O merită:
Medrea când îmi ține calea,
Crede ca un gogoman,
Că-i mai mare decât Han,
Ce să zic? Mai mare jalea!

Am tăcut. Priveam în continuare tablourile de pe pereți și
gândeam că Dumnezeu a dat omului norme să le poată încălca, iar
naturii legi să ne poată supune. Somnul era atât de adânc încât la
trezire Nietzsche era lângă mine și insista să înțeleg că arta s-a
născut din inconștientă, însă eu îl combăteam spunându-i că s-a
născut din utilitate, necesitate și dorință de comunicare. Văzând
că sunt absent, Zambaccian a tras brocardurile și totul s-a
întunecat.

FELIA DE PEPENE GALBEN

Căldura de afară făcea clipele să picure neliniștea din
țurțurii așteptărilor. Nepotul meu Darius, jucându-se cu o carte
veche, rupse o pagină din aceasta, pe care era imprimat calendarul
anului 1907. Foaia rămase la piciorul biroului meu ca o frunză
uscată, căzută dintr-un arbore, când toamna își scutură pălăria
peste Sinaia.

Lângă pianul din fața mea, la care cânta Leon Moreau,
vioara lui Enescu ataca acordurile „Cvartetului cu pian în re
major, opus 16” sub bagheta dirijorului Dimitrie Dinicu.

În spatele meu, Nineta Duca, cu pălăria ei înflorată,
cumpărată de la Paris, părea o zeiță gânditoare. Din când în când,
Olga Brăiloiu își răcorea obrazul cu un evantai chinezesc. Notele
muzicale alunecau pe lângă noi, se interferau cu foșnetul rochiilor

și apoi se întorceau în vibrațiile coardelor viorii, stăpânite cu măiestrie de tânărul George.

Într-un colț, singuratică, regina Elisabeta privea la nepotul meu cu nostalgie. Probabil, se gândea la pierderea fetei ei de numai 4 ani. Alături, Elena Bibescu îi șopti:

– Majestate, la anul să-l invitați din nou pe Enescu. Concertele lui ne urcă în Paradis.

– Pinx este invitatul nostru permanent, dragă prințesă.

Din nou, liniștea se așternu peste sala de concerte ale Peleşului.

Notele muzicale ale „Simfoniei în mi bemol major, opus 14” se revărsară peste sala în care candelabrele de cristal vibrau lumină, dulce și galbenă, asemenea pepenilor serviți la masă cu regele, regina și anturajul lor. Regele Carol I mânca repede și puțin. Cum termina, i se lua farfuria, și, în același timp se ridicau și farfuriile celorlalți comeseni, indiferent dacă aceștia mai mâncau sau nu. L-am văzut pe George Enescu înghițind în sec când i s-a luat farfuria cu felia de pepene nencepută.

Placa pusă la pick-up-ul meu se învârtea în gol cu un hârșit prelung, în timp ce nepoțelul dădea de-a dura o alta, pe care era imprimat „Concertul în sol minor” de Max Bruch.

VARIAȚIUNI PENTRU PLAN, VIOARĂ ȘI VIOLONCEL PE O TEMĂ ORIGINALĂ

Eram cu nepoțica, zglobie și drăgălașă, Catinca, la concert. Așezați în primele rânduri, pe scaunele plușate, de culoarea bordoului, ascultam cu atenție „Variațiuni pentru pian, vioară și violoncel pe o temă originală”, op. 44, de Beethoven.

Liniștea din sală accentua mult tactul pe care nepoțica îl bătea pe marginea scaunului. I-am prins mânuța în palmă și îi simțeam nerăbdarea în degețele. Dincolo de Catincuța, erau două

scaune goale când a început concertul. Privind prin semiobscuritatea sălii, am văzut că erau ocupate de două persoane. Un copil îmbrăcat ciudat și un bărbat cu cap olimpien și părul vâlvoi. Și acesta purta o îmbrăcăminte de acum două secole, așa cum văzusem în unele filme, la televizor.

Când ultimele acorduri ale pianului se stinseră și lumina de la candelabrele sălii s-au aprins, anunțând pauza, cele două persoane ciudate au dispărut așa cum apăruseră.

– Hai, să ieșim puțin la aer, i-am zis nepoatei.

Aceasta o luase, deja, înainte printre scaune, spre ieșire.

Gândul nu-mi dădea pace. „Cine erau acele ciudate persoane care păreau ieșite dintr-un film de epocă, sau chiar dintr-o „notă muzicală?”

Stând pe scările de marmură ale Filarmonicii, lângă mine au reapărut, parcă venite din pământ, mai degrabă din inefabilitatea văzduhului, sau poate chiar din notele muzicale pe care le fredona nepoțica.

– Au cântat bine interpreții. Însă pianistul trebuia să lovească mai puternic clapele, mi se adresă persoana cu capul olimpien.

– Totuși, îmi dăduseră lacrimile ascultând oratoriul „Christos pe Muntele Măslinilor”.

Catinca mă ținea strâns de mână și privea cu neîncredere la bărbatul din fața mea și la băiatul cu pantaloni bufanți și ciorapi albi de lângă acesta.

– „Nu vă uscați, plânsete ale dragostei veșnice! Ah! Numai ochilor pe jumătate uzi lumea le pare pustie, moartă!”

– Aveți dreptate! Dar cuvintele acestea, parcă, le-a spus Bettina von Arnim, spunând că le-a zis maestrul Beethoven.

– Cam așa a zis...

Discuția ne-a fost întreruptă de Catinca, ce îl trăgea de coada cu fundiță albastră a băiatului.

– Domnișoară, lăsați băiatul. Este nepotul meu Karl, dinspre frate. Eu îi sunt tutore...

Catinca se lipi de mine, strângându-mă de mână.

– Sunt foarte supărat pe negustorii de muzică. Mi-au numerotat anapoda lucrările, deformându-le. Le-au numerotat după fantezia lor. Molo a gravat „Trio-ul cu variații în mi bemol major”, dându-i numărul opus 82, când acest număr era al celor patru „Lied”-uri, pe care le-ați ascultat, iar variațiunile au un număr mult anterior. Este o potlogărie grosolană. Acum toate sunt cunoscute pe dos”.

Tăceam și-l priveam cu suspiciune pe acest ciudat om, venit parcă din istorie. Mie să mi se întâmple acest lucru!? Imposibil. Doar sunt cu picioarele pe pământ. Privesc la fațada Filarmonicii, privesc la automobilele ce trec pe bulevard. Nu visez. Sunt treaz și mă aflu în pauza unui concert din orașul nostru.

– Vă spuneam că „Variațiunile pe o temă originală, op. 44” au fost compuse în 1801 și au apărut, în 1804, la Hofmeister și Kuhnel.

O strâng de mână pe nepoțică. Îi simt neliniștea. Nu visez.

– Să intrăm, bunule! Privește, intră toată lumea...

Când mă uit, persoanele ciudate dispăruseră. Poate împinse de șuvoiul de oameni sunt înainte, deja, în sală. Le-am văzut decum am intrat; erau pe cele două scaune. Dar, când ne-am apropiat, dispăruseră. Parcă au fost absorbite de acordurile pianului, așa cum face un aspirator cu bucățelele de hârtie rupte de nepoțică.

Catinca s-a așeza. Pe scaunul meu se afla o carte de vizită. În semiobscuritatea sălii am citit-o: „ BEETHOVEN – compozitor – Viena”.

Nu se poate, mi-am spus. E o farsă.

În clipa în care a început partea a doua a concertului, l-am văzut, zâmbindu-mi, în fața pianului cu coadă, pe scenă.

„Simfonia a IX-a” se revărsa peste noi ca un torent. În tăcerea desăvârșită a sălii, am văzut-o pe Catincuța discutând în șoaptă cu băiețelul acela ciudat. În secunda următoare, am simțit că oameni și sunete, sunete și obiecte se contopesc într-un efluviu, ce ne absoarbe spre cupola sălii, deschisă spre cerul înstelat.

URMEAZĂ GARA DE NORD!

Am plecat aseară din burgul medieval, așezat în centrul Ardealului cu Intercity, „Săgeata Albastră”, dar nu înainte de a citi pe Internet ziarele de seară. Acestea anunțau o relativă stabilitate politică în Capitala țării. Mă aflam singur la fereastra vagonului. Celelalte canapele dormitau libere învelite în plusul albastru. Era ora 23 și trenul aluneca, șarpe fosforescent, printre dealurile transilvane. Noaptea ne cuprinsese ca o lavă în imponderabilitatea spațiului și timpului.

Când am intrat în Gara de Nord laptele dimineții își prelingea stropii pe ferestrele vagonului. Pe peron, oamenii se salutau, scoțându-și pălăriile de fetru, iar papioanele sunt la mare cinste. Hamalii strigau cât îi țineau gura. Pantofii scârțâiau, iar în lacul lor puteam să-mi aranjez mustața. La ieșirea principală, într-o birje, mă aștepta pictorul Pallady. Mă atenționează cu bastonul ridicat. Mă așezai lângă el și birjarul, dând bici cailor, ne îndrepta direct spre Sala „Cartea Românească”.

– Coane! Iată ce scrie Tudor Arghezi despre mine! Și, cu glasul lui baritonal, îmi citi din prefața catalogului: „Delicat în nuanțe și splendori fragile, meșterul nostru ne povestește tainele culorilor văzute pe dinăuntru, învăluite în borangic”.

Am tăcut. Cuvintele îmi vuiiau în urechi. Ajunși la Sala amintită, am intrat. Un val de culori se revărsa peste noi.

Zambaccian reținuse deja un tablou intitulat „Noutățile zilei”. Mie îmi plăcuse un peisaj de pe malurile Senei, intitulat „Gemenii”, nu că sunt eu din zodia aceasta, ci pentru cei doi copaci pictați acolo.

Între timp, Zambaccian se apropie de mine și-mi șoptește: „Tablourile bune nu sunt niciodată scumpe, ferește-te de cele ieftine!”.

După vernisaj, am plecat la „Suzana”. Erau acolo Ressu, Steriadi, Han, Tonitza, Minulescu, Adrian Maniu. Fiind vorba despre pictori amatori, dar mai ales despre tabloul achiziționat de mine, le-am răspuns:

– Și când mă gândesc că eu l-am plătit o dată și el mă plătește o viață întreagă.

Toți m-au aplaudat.

La întoarcere, spre Gara de Nord, în birje, se afla și un bărbos ciudat. Asculta ce vorbeam cu Pallady. La un moment dat, ne-a replicat: „Dacă cineva mi-ar dovedi că Hristos se află în afara adevărului, atunci aș prefera să rămân cu Hristos decât cu adevărul”.

– Într-adevăr, suntem „Un miroir profond et sombre”, replică prietenul pictor.

Coborând în fața scărilor Gării de Nord, bărbosul din birje mi-a întins mâna și se recomandă:

– Dostoievski!

– „Unde mă aflu și în ce timp?!” Răspunsul îl dă controlorul de bilete, care, trecând pe lângă mine, mă anunță:

– Urmează Gara de Nord!

AVENTURA DIN INTERIORUL CUVÂNTULUI *IUBIRE*

Era o dimineață de primăvară, soarele îmbrăca în lumină strălucitoare parcul orașului nostru. Păsările își răspundeau prin cântec dorințe. M-am așezat pe o bancă și razele strecurate printre

crengi păreau corzile unei harpe ce-mi trimiteau vibrațiile unui cântec sumerian. Treptat am alunecat în cuvântului *iubire*. În interiorul acestui aluat de sunete exprimând sentimente am descoperit multe conflicte, dar și înțelegere, armonie și iubire în adevăratul sens al pământeanului. De undeva de sus, de mai Sus, o uzină puternică în formă de pară pompa un lichid roșu ce circula prin diferite canale, dus și întors. Persoanele întâlnite „botezaseră” această uzină *inimă*. De ce oare? Șuvoiul de lichid roșu m-a luat pe negândite și m-am trezit alunecând prin atriu stâng și drept și apoi prin cele două ventricole. Mă simțeam o corabie plutind pe un fluviu vijelios. Pe acest vas am găsit oameni plini de ură. Femei ce își urau soții, bărbați ce se dușmăneau, sau soți ce-și urau consoartele. O adevărată *Divina Comedie*, amintindu-mi de Dante Aligheri al anilor 1300. Pe malul acestui șuvoi am găsit și oameni buni ce împărțeau din sărăcia lor obiecte, haine și hrană celor săraci. Alții construiau case pentru cei care nu aveau. Am văzut pe alții ce prin studiu și experiențe inventau diferite aparate pentru progresul omenirii. Alături de aceștia am descoperit adevărata *iubire*. Șuvoiul tot mă împingea, iar eu, asemeni unei corăbii, pluteam dus de sentimente precum briza ce suflă în vele. Am trecut printre două stânci, pe care oamenii le-au denumit răutatea și rușinea. Pe acestea am văzut oameni goi. Erau descoperiți de orice sentiment. Îi vedeam goi-goluți. Prin sculpturile lor sufla vântul prostiei dimineața, iar seara ieșea rușinea prin gură. Nu aveau nicio pudoare. Alunecam, alunecam, când deodată am văzut pe malul fluviului milioane de oameni dându-se pe balansoare restabilind prin înțelepciunea lor echilibrul.

Un sentiment de bucurie m-a cuprins.

– Iată, mai sunt semeni printre noi, mi-am zis, cu „scaun la cap”.

Și într-adevăr, aceștia, și-au luat de lângă ei scaunele și le-au pus pe cap plecând echilibrați precum veniseră.

Pe banca din parcul oraşului nostru am ieşit cutremurat din cuvântul iubire. Atunci mi-am dat seama că acesta exprimă cel mai înalt sentiment uman şi este format din şase litere care aflându-se la începutul altor cuvinte cu înţelesuri diferite, sentimente umane contradictorii ce încap toate în *inimă, ură, bunătate, iubire, răutate, echilibru*.

Razele soarelui vibrau un cântec sumerian.

ÎN CER CU EMINESCU PRIVIND PĂMÂNTUL

Din prima zi l-am întâlnit pe Mihai plimbându-se singur prin Câmpiile Elizee din dreapta tatălui Ceresc. Totul era alb, copacii, iarba, râul ce străbătea peisajul, până şi stelele ce le vedeam deasupra emanau o lumină alb-argintie. Nu m-a văzut. Eram în spatele lui şi-l priveam. Făcea un pas el, făceam şi eu unul. La un moment dat l-am auzit recitând o poezie, după cât îmi aduc aminte scrisă în anul 1880, intitulată *Răsai asupra mea...*: „Dă-mi tinereţea mea, redă-mi credinţa/ Şi reapari din cerul tău de stele:/ Ca să te-ador de-acum pe veci, Marie!”, încheiat recitarea Poetului.

– Mihai! Am auzit un glas de femeie ce venea de mai Sus. Ți-am dat tinereţea veşnică, ți-am dat credinţa, deşi o parte destul de însemnată o aveai. Am constatat citindu-ţi articolele publicate în ziarul „Timpul”. În ele apărai Biserica strămoşilor tăi.

– Prea sfântă Maria, şi aici simt că nu mi-am făcut datoria deplină faţă de credinţa mea creştină: „Speranţa mea tu n-o lăsa să moară/ Din inima-mi-adânc noian de vină; /Privirea ta de milă caldă, plină,/ Îndurătoare-asupra mea coboară”.

– Pentru un pământean, Eminescule, ai făcut destul. Te-ai mântuit prin suferinţă. Ba, un poet pe nume Al. Florin Țene, care acum se află în spatele tău, a propus Bisericii Ortodoxe Române să te canonizeze. Ție nu-ți mai trebuie acest rang pământean, atâta

timp când Dumnezeu te-au uns Serafim pentru a fi înger păzitor pentru literatura țării tale.

Înainte de ai răspunde Fecioarei Maria, Mihai a întors capul spre mine. I-am văzut pe seninătatea feței un zâmbet aproape imperceptibil.

– Prea Sfântă Biserica noastră străbună a creat limba literară, oamenii ei au sfințit-o, au ridicat-o la rangul unei limbi hieratice și de stat. Din acel moment trăsătura de unitate a devenit și a rămas limba română și naționalitatea...

Am recunoscut în aceste fraze un pasaj din articolul „Cu timpul au început a se recunoaște...”, publicat în „Curierul de Iași” din iunie 1877, pe care l-am citit și comentat eu și prietenul Eminescu pe o bancă în Copou. Ce vremuri...!

– Serafim Mihai, datorită literaturii scrise de dumneata, folosind limba literară modernă la timpul acela de ieri, raportat la infinitatea timpului și al veșniciei noastre, Biserica neamului tău a putut să folosească o limbă românească curată.

– Aveți dreptate, Prea Sfântă Maria, am zis eu.

– Da! Și glasul acela de cristal, cald și împăciuitoare a tăcut. Mihai s-a întors spre mine și mi-a întins aripa sa de înger pe care i-am mângâiat cu mâna mea de nou venit.

– Mihai, nu știu dacă ai aflat că am propus Bisericii Ortodoxe Române să fii canonizat Sfânt.

– Aici se află toate știrile de pe Pământ. Pe mine propunerea ta mă lasă „Nemuritor și rece”.

– Am dorit să te apăr prin sfințire de răutățile oamenilor. Te împroșcă cu noroi.

– Știu, dragă Florine, mai discutăm acest lucru, îți mai aduci aminte în redacția „Timpul” din București. Îți spuneam atunci că acei oameni „Trăind în cercul vostru strâmt/ Norocul vă petrece”...

– Da, da..., l-am întrerupt. Hai să privim spre Pământ, spre petecul acela mic al țărișoarei noastre...

– Nu mai sunt ale noastre. Infinitul și veșnicia sunt ale noastre.

Apoi Mihai a dat la o parte o perdea țesută din ioni încărcăți cu energia infinitului și în fața privirilor noastre s-a arătat, în toată splendoarea lui albastră, Pământul. A mai dat la o parte încă o perdea țesută din același material și ne-a apărut țărișoara noastră cu toată istoria ei. A mai dat la o parte încă o perdea și a apărut Prezentul.

– Eminescu este cadavrul din debara, l-am auzit pe unul Patapievici. A fost un bețiv spunea un terchea-berchea, numit Ianus, avea haine murdare spunea una Raluca Ion, iar poetașul Dinescu, în zeflema, zicea în redacția „Adevărului”, am și eu speranțe că voi călca pe urmele mai tânărului meu coleg, mai tânăr cu 100 de ani, și că urmașii Patriarhului mă vor blagoslovi cu titlul de sfânt.

Vorbele acestea au căzut ca un trăznet peste noi. Albul din jur parcă căpătase culoarea cenușie.

– Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac!, am auzit vocea Sfintei Marii venind de undeva de un Sus inaccesibil nici îngerilor.

Era dimineată și la Radio Actualități un grup de studenți teologi rostea „Tatăl nostru” pe muzica prietenului Eminescu, Ciprian Porumbescu. Soarele strălucea în fereastră. Începeam o nouă zi.

SUNT O CARTE DESPRE PRIETENUL EMINESCU

Era o vară toridă de juca căldura în aer. Ziua era lungă „cât o zi de post”. Stăteam tolănit pe iarbă, cu o carte de poezii scrise de prietenul meu, Eminescu, cel cu care copilărisem, mai ieri, la Ipotești.

Când am început să citesc, iarba din curtea casei îmi ajungea la bărbie. Stelele coborâseră în jurul meu și ziua era luminoasă ca o scenă pe care se juca, în dramatizare proprie, poemul „Luceafărul”.

Simțeam că devenisem altceva, un fel de trup cu multe pagini. O carte despre mine.

– Chiar o carte ești. Mi-a șoptit firul de iarbă ce îmi ajunsese, deja, la buze.

– Repede mai crești, fir de iarbă!

– De-alaităieri tot cresc, îmi foșnește iarba pe la buzele ce aud cântecul de creștere al acesteia.

De când tot citesc în ograda părintească urechile mele văd tot ce mișcă, ochii aud culorile, iar nasul simte orice mișcare a cuvintelor scrise pe paginile trupului meu. Simțeam că sunt o carte despre prietenul meu Mihai.

– Dar, de ce nu despre tine?! Doar carte ești tu. Îmi șoptește firul de iarbă, ce-mi ajunsese până la vârful nasului.

– Păi, îi șoptesc eu, privește cine te calcă.

– Cine este omul acesta? Au, mă doare!

– Este chiar prietenul meu, Eminescu.

– Așa spune! În felul acesta îmi mai trece durerea. Știu, e un înger al poeziei noastre, îmi șoptește firul de iarbă, ajuns, acum, la fruntea mea pe care scria „Poezii” de Mihai Eminescu.

– Dar pe suratele tale care stau sub mine nu le dor? Întreabă-le!

– Nu le dor. Știu că ești doar o carte.

– Cum doar o carte? Sunt un om.

– Nu ești om! Ești o carte. Privește-te în oglinda bobului de rouă de pe mine și ai să vezi câte pagini ai.

M-am uitat în acea oglindă. Aveam, doar, 65 de pagini. Subțirică cârticică, am reflectat. Trebuie s-o mai scriu. Măcar o sută de pagini.

Firul de iarbă mi-a auzit gândul.

– Mai ai de trăit.

– Mai am, mai am, i-am răspuns, neobservând că firul de iarbă îmi crescuse peste cap, iar prietenul meu Mihai, confundându-mă cu o cărticică, m-a luat și, urcându-se într-un scrânciob, m-a așezat sub fund să nu-l taie sfoara.

– Uța-uța...

– Cu căruța, î! îngânam.

– Și Lenuța! mă completa firul de iarbă.

Săturându-mă de acest joc, mi-am lăsat gândul în scrânciob, iar eu mi-am adunat paginile, devenind o cărticică ce-mi poartă numele primit în preajma celui de-al Doilea Război Mondial.

Se făcuse toamnă și firul de iarbă fusese rupt de un elev și așezat între copertile acestei „Cărticică de dat în leagăn gândul”, să-l preseze pentru ierbar.

Mai erau două zile și începea școala.

ULTIMUL TELEFON

M-am trezit în noaptea aceea de pomină că l-am întrebat de ce este poreclit Gary. După o tăcere adâncă, așternută între noi, mi-a spus cu vocea lui baritonată:

– Ieșisem în recreație de la ora de limba greacă. Învățasem cuvântul gary, care, în limba lui Homer, înseamnă găină. Coincidența a făcut ca tocmai atunci o găină să se întepenească în gardul școlii și eu s-o scot de acolo, redându-i libertatea. Atunci, colegii au început să strige la mine: gary, gary... ..Și așa mi-a rămas această poreclă pe care am purtat-o, ca pe o cruce, și pe front.

– Simt cum mă strivești, ca pe o insectă, în paginile acelu
„Jurnal” al tău, unde scrie că, la 25 iulie 1944, la Bogdănești,
disperat și sfâșiat, ziceai despre niște execuții...

– De câte ori mă gândesc la acele clipe, mă simt mai rău
ca tine. Mă dor toate nervurile, asemenea plantelor într-un ierbar.
Atunci, „au fost executați 16 dezertori”. „Împușcații, s-au
rostogolit inerți în gropile pline de apă. Am văzut creieri zburând,
strigăte, groază mută, totuși indiferență față de glonț. Nu mai pot.
Nu mai pot. Mă doare ceva nelămurit în piept, ceva de care nu mă
pot desface. Mă sfâșie pe dinlăuntru o hienă. Au murit câțiva
oameni. Erau în vârstă toți. Uscați, slabi, iar unul avea o mustață
roșie, neobișnuit de mare... Mi se părea că plânge. Un procuror
militar, ca scos din cutie, pudrat și pomădat, a citit sentința. Era
beat, sughița după fiecare nume. Jandarmii au manevrat
închizătorile zebeurilor... Unii au strigat «Mamă! Mamă!»; alții,
parcă, au spus: «Copiii mei! Copiii mei!»; unul singur a strigat
tare: «Proletari din toate țările uniți-vă!...». Am vrut să le adun
fișele de identitate. Nu s-a putut. Apa, în gropi, le acoperise trupul
din care mai șiroia sângele... La noapte îmi face acte false și
dezertez. O iau înspre Craiova: mă voi face că îmi caut școala de
ofițeri și mă voi preface că nu o găsesc”.

– Eu te știu Gary, dar, de fapt, cine ești?

– Sunt cel care m-am rătăcit „în simbol” cu „Cu arca
Bunei Speranțe”, sunt Ion Dezideriu Sîrbu.

După care am coborât în somn amândoi. Lumina a scos
partea etică a noastră, rotunjindu-ne destinul, așezându-ne pe
creștetul capului „lauri”. În timp ce Dumitru Velea suna insistent
la telefon. Nu-l auzeam niciunul.

EVADARE ÎN MINE

De la o vreme Sinele s-a îndrăgostit de Eu. De atunci bate vântul gândurilor deșarte prin amurgul zilelor mele. Am încercat vindecarea, chemându-l din „Dicționarul Mitologic” pe Zeul Paean, dar acesta plecase până la vecinul Dumnezeu, lăsând această sarcina zeului Apollo. Înotând prin nori de zăpadă, era ianuarie, trăgând sania uitată de Moș Crăciun la poarta visului nepoatei mele Catinca, am plecat pe drum de noapte spre castelul zeului Asclepius, sperând să găesc la el un sfat și dezlegare pentru acest sentiment nedorit. Era plecat la Pales, divinitate ce ocrotea animalele, să-l roage să mă apere, animal mamifer ce sunt, de ispita ce pusese stăpânire pe mine. De unde aflase?!

De fapt era zeu și acesta ca oricare alt zeu este stăpân pe gândurile noastre. Alunecam pe derdeluș în jos spre niște nori cumulus unde m-am întâlnit cu Monseniorul Vladimir Ghika.

– Bună ziua Monsenior! I-am zis în șoaptă. Iar el mi-a răspuns prin cele 15 limbi pe care le cunoștea, ne știind că sunt de pe văile Carpaților.

– Bună ziua, omule, făptură care te alcătuiеști cel mai încet și care treci cel mai repede. Cu ce ocazie pe aici? Te crezi om mare? Dorind să fi așa. S-au ești o mediocritate crezând că ești mare?!

– Nici una, nici alta, Monsenior. Îl căutam pe Zeul Paean, dar din păcate nu l-am găsit, este plecat în vizită la Dumnezeu.

– Cu ce motiv? Nu știai că este plecat la Infinitul ce este mai puțin mincinos decât finitul?

– Am problema dragostei dintre *Sine* și *Eu*. Nu doresc acest lucru pe motiv că-mi distruge personalitatea. Iar această plăcere...

– Știu, știu, din sacrificiul plăcerii se naște, întotdeauna, plăcerea sacrificiului. Vezi cum scapi de acest... viciu.

– Vă las, Monsenior, cobor spre visul meu de pe planetă. Am privit în urmă și l-am văzut intrând între copertile cărții sale, *Gânduri pentru zilele ce vin*, pentru puțină odihnă veșnică.

Mai jos, printre aforisme de nori, cărora le zic uneori scame, l-am văzut pe Brâncuși. L-am salutat. Drept răspuns mi-a zis:

– Tinere...

– Maestre, nu sunt tânăr, am aproape 70 de ani.

– Ești copil. Mai ai până la ajunge la vârsta veșniciei. Să ști de la mine: în timpul copilăriei, am dormit în pat. În timpul adolescenței, am așteptat la ușă. În timpul maturității, am zburat înspre ceruri... În această situație ești tu acum. Am tăcut, i-am făcut cu mâna și am coborât alunecând cu sania pe derdelușul timpului. Am trecut pe lângă Mihai Codreanu care recita la îngerii sonete din volumul său *Turnul de fildeș*. Acesta. mi-a strigat din urmă: în orice amurg surâde o auroră și în orice auroră suspină un amurg.

Am alunecat, am alunecat și m-am trezit în aurora dimineții. Atât Sinele, cât și Eul intraseră în trupul meu îmbrăcat în pijama. Am privit spre raftul de cărți, trei dintre ele s-au prins de coperti, precum copiii de mână, plecând prin fereastra deschisă spre grădină unde cireșul îmi trimetea parfumul florilor de mai.

ÎNTÂLNIRE ÎNTÂMPLĂTOARE CU GIB

Sunt la vârsta când, din când în când, amintirile năvălesc peste mine precum cârdul de vrăbiuțe asupra unui codru de pâine aruncat în grădina din fața casei. Mă întorsesem în orașul natal, Drăgășani, atras de un dor inefabil. Luasem o cameră la etajul întâi la Hotelul „Rusidava” și priveam pe fereastră la concetățenii mei ce se plimbau pe bulevardul Gib Mihăescu. Treceau alene discutând. Aș fi dorit să știu ce-i frământă, să le pătrund în

gânduri. În tinerețea mea petrecută aici cunoșteam, în parte, gândurile lor, frământările, suferințele. Mai ales când stăteam la cozile nesfârșite pentru a cumpăra porția de pâine neagră pe cartelă. Acum sunt alte probleme, alte neajunsuri, de altă natură.

Privind pe fereastra hotelului nu am luat seama că vălul albastru-transparent al înșării se lăsase peste oraș. Priveam în neștire peste acoperișurile caselor iar gândul zbura precum vulturul de pradă, amușinând păsările amintirilor.

Mă aflu în fața restaurantului „La Grandiflora“, așteptând să vină Gib Mihăescu. Vorbisem cu el cu câteva minute mai înainte în cimitirul orașului, privindu-i fotografia de pe crucea mormântului său. Stabilisem ora și locul întâlniri pentru a bea împreună un sprîț de vin la una din mesele aflate sub nuci. Al. Ștefănescu, „Cocoșel“, poreclit de Gib în nuvela sa, ce poartă numele acestui restaurant, ieșind în fața localului m-a întrebat:

– Pe cine așteptați, domnule Al. Florin Țene?

– Aștept pe avocatul și scriitorul Gib. Am vorbit cu el la cimitir și mi-a propus să ne întâlnim la dumneata.

– Acum 30 ani l-am înmormântat, dar vine în fiecare seară să-și bea paharul cu vin.

– Aaa! Iată, vine...

– Salut Florine! Salut Cocoșel! Cum o mai duceți?

– Bine. I-am răspuns. Dar tu...?!

– Mă lupt cu veșnicia...

– E bine de tine, nu mai ai necazurile noastre. Ne amenință exproprierea făcută de comuniști, spuse cu glas șoptit Cocoșel.

Înșerarea se lăsase peste urbea de la poalele Dealurilor Oltului, Marcului și Verdii.

– Poftiți, intrați, domnii mei, luându-ne de după gât Ștefănescu.

Am intrat în Grădina de Vară și ne-am așezat la o masă asupra căruia se aplecau crengile unui nuc bătrân ale cărui nuci verzi păreau niște globuri într-un brad de Crăciun.

– Coane Gib, cu ce să vă servesc?

– Ca de obicei, coane Alexandru...

Încercam să-l privesc în față pe Gib, dar nu reușeam. Privirea lui aluneca pe lângă mine precum apa pe penele găștelor. La mesele vecine am recunoscut pe mai toți intelectualii urbei. Majoritatea avocați și funcționari de bancă, dar și negustori de vinuri și cereale. L-am salutat pe Niculescu, Manaru, Plopeanu, Tache, ce-i sorbeau vinul din căni de lut, discutând afaceri.

– V-am adus vin de buturugă din via farmacistului Stoian.

Și Ștefănescu ne puse în față două stacane de lut umplute ochi cu un vin rubiniu mirosind a tămâioară, plecând la masa alăturată cu alte două căni.

– De fapt în fiecare seară beau vinul făcut de prietenul meu, farmacistul Gogu Stoian, îmi spuse Gib.

– Mă bucur, dragă Gib, că te reîntâlnesc. Te-am cunoscut prin cărțile tale pe care mi le împrumuta fetița ta cea mare, Mira. Despre tine îmi mai povesteau literații N. Milcu, Radu Bardeș, C.S. Nicolăescu-Plopșor care participau în casa ta la ședințe de cenaclu. Dar multe am aflat din cartea lui Mihail Diaconescu.

– Nu-mi vorbi de acest om. A scris multe neadevăruri despre mine, cărțile mele și familia mea.

– Are o scuză. Trebuia să încrimineze situația ta de burghez. O impuneau cenzorii comuniști. Să lăsăm asta...

L-am privit cum își soarbe liniștit și gânditor vinul din cana de pământ ars pictată cu motive oltenești. Între noi se lăsase o liniște adâncă lungă de aproape șaptezeci și cinci ani.

– Dragă Gib, ce mai face Nelu Onică ?

– Ce să facă și el!? A depus o cerere la Școala de Ucenici, unde predă muzica, pentru a primi un concediu de îngrijirea

sănătăți. Dar... nu prea am avut timp să mă ocup de el că eram preocupat de piesa mea *Pavilionul cu umbre...*

– Știu, știu... am fost și eu în sala Teatrului Național, în anul 1927. A fost un succes.

Am citit-o și în volum, apărut la „Scrisul românesc” din Craiova.

Am tăcut. Tăcea și el. Sorbeam în liniște din vinul rubiniu de Drăgășani. Se lăsase înserarea și eu, încă, priveam gânditor de la fereastra hotelului la trecătorii orașului meu natal de pe bulevardul Gib Mihăescu.

CU IOAN ALEXANDRU, PRIZONIERI AI ECRANULUI DE TELEVIZOR

În dimineața aceasta termometrul de la fereastra bucătăriei arăta -18⁰C. Pe crengile copacilor din jurul blocului se așternuse chiciura albă. Am deschis ferestrele pentru a aerisi casa. Ieșit pe balcon frigul, în câteva secunde, îmi pătrunsese până la oase. Am intrat în apartament și am închis repede ușa și ferestrele. Era un ger de înghețaseră și pietrele. Mi-am adus aminte de mama când, copil fiind și doream să mă duc cu sania pe derdeluș, îmi spunea că afară este așa de frig, că nu trebuie să alungi din casă nici măcar câinele. Așa că, m-am hotărât să rămân în casă și să privesc la televizor. M-am îmbrăcat cu halatul de casă și așezat comod în fotoliu am început să butonez telecomanda. Era cald și plăcut în apartament. Câteva vrăbiuțe ciripeau pe pervazul ferestrei. Așteptau să le dau câteva boabe de orez. Le cumpărasem din piață o pungă și în fiecare dimineață la hrăneam. Mă gândeam că numai așa pot suporta gerul de afară. După ce le-am înșirat o mână de orez, s-au repezit zgribulite, întrecându-se, să le înghită cu ciocul lor mititel care abia le putea cuprinde. Apoi, în urma acestei fapte bune, mulțumit, m-am așezat, din nou în fotoliu, și

m-am oprit la o emisiune de poezie cu Ioan Alexandru. Glasul lui de tribun, ce-l cunoșteam de la Cluj, pe când era student, pătrundea în conștiința mea ca o revelație a trecutului. Ascultam și nu auzeam nici păsărelele de afară, nici crengile copacilor troznind de ger. Trecusem deja dincolo de sticla ecranului. Mă simțeam încorsetat de chingile unui spațiu ce abia ne cuprindea pe mine și Ioan.

– Ooo... Bine ai venit, Florine! Mă bucur că ne revedem.

– Ți aduci aminte când ne-am cunoscut în paginile revistei „Tribuna”?

– Da, era în anul 1960. Tu debutaseși în luna mai și eu, puțin mai târziu, în vară.

– Tu erai, pe atunci, elev la Liceul „G. Barițiu”, pe care l-ai absolvit în 1962, veniseși de la Topa Mică.

– Iar tu de la Drăgășani.

– Păcat că destinul ne-a despărțit. Știu că ai fost, după ce ai plecat fără voia ta de la Cluj, redactor la revista „Amfiteatru”, din București.

– La această revistă ai publicat și tu.

– Da!

– Florine, te rog întoarce-te cu fața spre telespectatori. Să te vadă și ei.

– Nu am loc, dragă Ioane. E prea strâmt aici. Dar, încerc...

– Așa, așa... e bine...

– Când am aflat că ai primit o bursă Humboldt în Germania la recomandarea filosofului Heidegger, m-am bucurat mult. Eram pe atunci în orașul natal. Definitivam primul meu volum de versuri. Citit în manuscris, peste doi ani, de Mircea Ciobanu .

– ... Și eu am fost fericit atunci. Am scăpat pentru un timp de dictatura comunistă care ne pusesese botnițe, ne cenzura și unde muream de foame.

– Dar tot te-ai întors.

– Dragă Florine, românului și mai ales scriitorului de limba română îi este locul în România. Țara în care ai tras în piept prima înghițitură de aer și laptele supt de la sânul mamei te fac să te întorci aici.

– Chestia asta mi-a spus-o și un mare economist acum un an. Poate a citit-o la tine.

– Nu am spus-o eu prima oară. A spus-o Eminescu. Iar nemulțumirea acestuia față de politicieni și de cele ce se întâmpla în țară pe timpul său a făcut să sufere mult.

– Tocmai această nemulțumire a omului a făcut ca societatea omenească să avanseze.

– E așa cum am citit în poezia ta Al. Florin Țene. Publicată prin anii '70 din secolul trecut. Dacă nu mă înșel se numea „Spre culmi”.

– Așa este. Cum de ți-ai amintit ?

– Ce-mi place nu uit.

Am tăcut. M-am simțit că mă rup dintr-un cub de pastă vâscoasă. În urechi îmi țuruia un sunet. Am scuturat capul. Era sunetul interfonului. M-am ridicat de pe fotoliu și am deschis. Venise soția de la librărie. O trimisese să cumpere „Dicționarul General al Literaturii Române”, volumul TZ, editat de Academia Română, în care eram inclus cu câte două pagini, atât eu cât și Ionuț, fiul cel mic.

PRIETENUL MEU ÎNTUNERICUL

Printr-o întâmplare neprevăzută mă aflu în secunda primordială a Universului. Încă Dumnezeu nu-l formase. Peste tot era un întuneric de nepătruns când lângă mine am auzit o voce.

– Tinere, mai este cineva pe aici?

– Nu știu, am nimerit în balta aceasta de întuneric venind din viitor. Dar dumneavoastră cine sunteți? am întrebat, privind în jur cu teamă.

Nu vedeam nimic. Era o pâclă neagră de nepătruns. Auzeam doar în urechi o simfonie a Nimicului. Ceva înălțător și inefabil. Greu de reprodus și explicat.

– Ceva Dumnezeiesc! îmi spuneam.

– Ai dreptate! am auzit vocea de lângă mine. M-ai întrebat cine te deranjează cu vocea. Sunt Hegel și am fost botezat, în numele Sfântului Ioan Botezătorul, cu aceste cuvinte proprii Georg Wilhelm Friedrich, la două luni de la nașterea mea, care s-a petrecut la 27 august 1780, în orașul Stuttgart. Dar dumneata cine ești?

– Sunt Țene, botezat creștinește cu numele Florin Sandu la o lună de la nașterea mea petrecută, în 13 iunie 1942.

– Înseamnă că ești mai bătrân ca mine.

– Cum să fiu mai bătrân decât dumneata!?

– Da, ești mai bătrân, domnule Țene Florinel Sandu. Pe motiv că amândoi venim din viitor. În acest context anii se numără invers. Din viitor spre secunda primordială.

– Înțeleg, dar... oamenii numără anii de la 0 la 2010. De la nașterea lui Iisus până...

– Știu... însă în situația când noi venim din viitor anii se numără invers...

– Da... da... înțeleg, dar nu pricep. Exclamația aceasta am exprimat-o prima oară când v-am citit cartea *Știința logicii*, pe care ați publicat-o în 1812.

– Mi-ai citit cartea !?

– Da! De dumneavoastră am citit și *Fenomenologia spiritului*, pe care ați publicat-o în 1807.

– Mă bucur sincer. Dar vă rog să nu mai folosiți acest apelativ de politețe la adresa mea. Pe motiv că eu sunt mai tânăr decât... Dumneavoastră. Așa cum logic îți explicam.

Trebuie să înțelegi, doar ai citit cartea mea *Știința logicii*, așa cum ai spus.

– Bine, dacă spunei, adică spui...

– Vreau să vă informez că și eu v-am citit o parte din cărți, pe care le semnați cu numele Al. Florin ȚENE.

– Da!?

– Sigur. V-am citit volumele de versuri *Fuga Statuilor*, *Cerul meu de hârtie*, *Cina cea fără de taină*, *Ziua a șaptea după Artur*, chiar și trilogia romanescă *Insula viscolului*, cu cele trei volume, *Chipul din oglindă*, *Insula viscolului* și *Orbul din Muzeul Satului*.

– Înseamnă că pot să te consider un fan al operei mele. Cum și eu mă consider un fan al filosofiei tale.

– Da...

– Mă simt fericit că în acest întuneric am găsit o voce luminoasă. Am auzit glasul de lângă mine.

– Ai dreptate!

Deodată am auzit o voce gravă:

– Măi filosofilor, măi scriitorilor, dacă nu aș fie eu, Întunericul, nu ar exista Lumina pe care o preaslăviți voi, înțelepții. Eu stau la baza tuturor fenomenelor luminoase, a lucrurilor care vă aduc lumină în suflete și chiar în cărțile voastre, dacă există lumina înțelepciunii se datorează tot mie.

O liniște profundă s-a lăsat peste noi. Venind din nicăieri ajungea până la noi o simfonie a sferelor cerești.

– Să mergem spre casele noastre... spre secolele în care am trăit, l-am auzit pe Hegel.

Unul lângă altul, fără să ne vedem, mergeam, mergeam prin Marele întuneric.

– Am ajuns! Am auzit vocea de lângă mine. Sunt în secolul XIX, la 14 noiembrie 1831, a Berlin.

– Adio! i-am spus. Mi-am dat seama că este ziua morții sale.

Am plecat mai departe străbătând încă un secol și ceva. Deodată o lumină caldă și un sentiment inefabil de revenire la viață s-a revărsat peste ființa mea. Eram în secolul XX, la 13 iunie 1942, ziua mea de naștere.

DESPRE AUTOR ȘI CARTE

DIN DICȚIONARUL GENERAL AL LITERATURII ROMÂNE EDITAT DE ACADEMIA ROMÂNĂ

ȚENE, Al. Florin (13.VI.1942, Drăgășani), poet și prozator. Este fiul Ecaterinei (n. Roșianu) și al lui Ion Țene, economist; poetul Ionuț Țene este fiul său. Va absolvi liceul la Drăgășani (1960), Școala Tehnică de Tipografie „D. Marinescu” din București (1963) și Facultatea de Filologie a Institutului Pedagogic din Baia Mare (1966). Lucrează un an ca profesor în Tarna Mare, județul Satu Mare, apoi ca funcționar la Stația de Radioficare Drăgășani (1967-1972), urmând, în paralel, cursurile fără frecvență ale Facultății de Istorie la Institutul Pedagogic din Târgu Mureș. Redactor la ziarul „Lumina de pe Lotru” (1972-1973), merceolog, șef de serviciu transport la Cluj-Napoca până în 1993, va fi ulterior redactor la „Flagrant” din București (1994-1999), „Cetatea culturală” (1999-2003) și „Curierul Primăriei” (2002) din Cluj-Napoca. Debutează cu versuri în 1959 la „Tribuna”. Mai e prezent în „Ateneu”, „Gazeta literară”, „România literară”, „Ramuri”, „Steaua”, „Cronica”, „Orizont”, „Luceafărul”, „Transilvania”, „Cuvântul”, „Cele cinci anotimpuri”, „Amurg sentimental”, „Radix” (Namur, Belgia), „Lettres européennes” (Bruxelles) ș.a. I s-au decernat Premiul „Jurnalist european” (1996), Premiul revistei „Poesis” (2000), Premiul Festivalului Internațional de Poezie (Uzdin, 2000) ș.a.

În versurile din volumul de debut al lui Ț., *Ochi deschis* (1974), miracolul lumii și al creației își impune, cu o exuberanță ușor naivă, prezența. Cu frenezie și patos, cu sufletul ca o „locomotivă înhămată” („circulă prin mine un tren de poeme”) sau discret și romantic („Rochia ta de-un galben aprins îmi acoperă inima/ uimind-o ușor,/ o grâne, câmpuri!”), poetul va imagina o lume nostalgică, al cărei principal reper va fi „nucul din ogradă”. Și *Fuga statuilor* (1979) conține stihuri compuse „sub semnul dragostei de țară” (*Noaptea în câmp, Au plecat olteni la coasă, Teascuri de struguri, Poveste cu dealuri, Somnul secerătorilor*). Ț. îmbracă teme bucolice în haine moderniste, insistând, cu o nestăpânită propensiune metaforică, asupra lucrurilor care trebuie păstrate: „Pe-o frunză de nuc să dansăm, lunecând spre rădăcini” (*Invitație la dans*). „Personajele” cărții, statuile, apar deseori în ipostaza lor clasică, solemnă, ca martori ai singurătății oamenilor, dar și umanizate, dansând oniric, halucinant. Următoarele volume, *Nucul dintre două veacuri* (1993), *Cerul meu de hârtie – My Paper Sky* (2001) ș.a., se vor axa pe aceleași motive, vor relua chiar unele poeme, înregistrând, pe alocuri, un patetism exagerat și platitudini grandilocvente (*Eminescu, Cetatea Limbii Române, Glorie Limbii Române*). Ca romancier, Ț. este autorul unei trilogii ambițioase, alcătuită din *Chipul din oglindă* (1997), *Insula viscolului* (2000) și *Orbul din Muzeul Satului* (2002). Primul fir epic, abordat acid și sarcastic, înrâurit de activitatea jurnalistică a autorului, înregistrează lupta scriitorului și ziaristului Constantin Ene împotriva corupției și a nedreptății, întruchipată de mediocrul, dar bogatul și influentul Ion Netea. Acțiunea are loc după 1989 și, pe lângă personajele „cu cheie” (N. Igoițescu, Ilie Mușorean, Dana Ceteraș, H. Băescu, C. T. Pop, Valeriu Tănase ș.a.), apar nume reale ale unor personalități politice (Gh. Gheorghiu-Dej) sau culturale (Mihail Sadoveanu, Mihai Beniuc, Mircea Dinescu, Adrian Păunescu ș.a.) din timpul regimului comunist. Protagonistul, alter ego al lui Ț.,

este interesat de dezvăluirea unor adevăruri incomode despre scriitorii care au încheiat „pactul cu diavolul”, despre activitatea de azi a foștilor nomenclaturiști și despre evenimentele din 1989. Metaromanul care se desfășoară sub ochii cititorului (Constantin Ene este și cel care scrie cele trei romane) pare un epilog intercalat într-o frescă (povestea propriu-zisă) întinsă de-a lungul unui secol, prezentând momente decisive din istoria Transilvaniei (cele două războaie mondiale, anii 1918 și 1940, sovietizarea țării etc.). Al doilea plan epic urmărește soarta câtorva familii de români, maghiari și evrei (Roșu, Kadar și Goldman) din diferite categorii sociale, pe durata a trei generații. Autorul utilizează ingredientele romanului polițist, istoric sau de dragoste, pentru a construi o intrigă dramatică și complexă, care se remarcă mai ales în romanul cel mai reușit al trilogiei, *Insula viscolului*. Moartea violentă a trei femei (mamă, fiică și nepoată), în jurul cărora gravitează personajele principale masculine, constituie nucleul narațiunii. Banii și sexualitatea, falsul patriotism și naționalismul aberant, în numele căruia mor oameni nevinovați, sunt cauze ale unor drame și determină chiar destine tragice. Întâlnirea lui Iakob Goldman cu Bela Kadar, ambii ucigași devastați sufletește de crimele comise, este una din scenele intense ale romanului, care probează talentul de prozator al lui Ț. Sfârșitul trilogiei, pesimist, include reflecții de genul „Doamne, câte compromisuri! Neamul acesta orb, iar țara a ajuns un muzeu de fiare vechi, un sat-muzeu în degradare” și indică drept posibilă soluție a ieșirii din criză credința în Dumnezeu, în puritatea spirituală, în forța binelui și a iubirii.

SCRIERI: *Ochi deschis*, București, 1974; *Rugul dintre două veacuri*, Namur, Belgia, 1993; *Vă somez, domnul doctor!*, Petroșani, 1993; *Chipul din oglindă*, postfață Dumitru Velea, Petroșani, 1997; *Vitraliile mării*, pref. Vasile Val Telceanu, Namur (Belgia), 1997; Confesiunile unui navigator de uscat,

Mannheim (Germania), 1998; *Insula viscolului*, pref. Dumitru Velea, Cluj-Napoca, 2000; *Cerul meu de hârtie – My Paper Sky*, ed. bilingvă, tr. Mariana Zavati Gardner și John Edward Gardner, pref. Ion Cristofor, Uzdin (Serbi), 2001; *Orbul din Muzeul Satului*, Cluj-Napoca, 2002.

Repere bibliografice: Dan Deșliu, *Dintre sute de catarge*, LCF, 1960,4; Laurențiu Ulici, *Prima verba*, II, 129-130; Ionel Bota, „Fuga stihilor”, „Faclia”, 1979, 10, 197; Constantin Zărnescu, *Balade din Cornul Abundenței*, R, 1982, 9; Vasile Val Telceanu, *Între religie și filosofie*, „Radix” (Namur), 1992, 23; Diana Tihu, „Nucul dintre două veacuri”, ST, 1993,11; Mircea Popa, „Chipul din oglindă”, „Adevărul de Cluj”, 1997,1 999; Adrian Țion, *Între relatare și reflexivitate*, TR, 1997, 39-40; Dumitru Velea, „Chipul din oglindă”, ST, 1997, 9-10; Petria, *Vâlcea*, 399-400; Viorica xxx, „Chipul din oglindă”, CNT, 1998, 5; Dumitru Velea, „Confesiunile unui navigator de uscat”, „Știrea”, 1998, 25-26 aprilie; Poantă, *Dicționar de poeți*; Constantin Cubleşan, „*Insula viscolului*”, „Cetatea culturală”, 2000, iunie; Petrică Birău, Fuga de filosofie în romanul „*Insula viscolului*”, „Ardealul literar și artistic”, 2000, 3; Monica Strătuțescu, „*Cerul meu de hârtie*”, Milenium”, 2001, 4; Marian Popa, *Istoria literaturii*, II, 657; Marian Barbu, *Trăind printre cărți*, II, Petroșani, 2002, 94-96; Marian Barbu, *O dinastie de scriitori*, „Lamura”, 2002-2003, 14-17; Firan, *Profiluri*, II, 313-314.

„ÎNȘIRĂ-TE, MARGARITE...”

Lumini și umbre, amintiri, amintiri, ferestre înspre un timp mirific prin care, ochiul împlânzindu-se de ce vede, însuși timpul nu mai are trecut sau viitor, ci numai un prezent cât

veșnicia: al iubirii, al nemorții. Asta face bunul prieten Alexandru Florin Țene, în „Cărticica de dat în leagăn gândul”, apărută la Editura Viața arădeană în anul 2007. El trage mai înspre sine – deci, și înspre noi – timpul marilor condeieri ai lumii românești, dar și universale, anulând cu bună știință hotar, depărtări și zădărnicii, în favoarea secunde de comuniune spirituală cât să ne ajungă la toți, cât să avem conștiința sinelui întru împlinire. Căci, vădind respect și înțelegere întru starea de învecinare cu zeii, autorul pe sine se recunoaște, propriile-i avataruri devenind chiar întâmplările sau daturile celorlalți. Dar învecinarea nu-i destulă. Ea trebuie împărtășită lumii ca pe un lucru de mare preț, necesară des-tăinuire a prea plinului sufletesc, ce de îmbogățirea celorlalți să fie. Astfel, mărgărite, se înșiră lumini și umbre din biografia unui scriitor important al vremii noastre, tulburându-se ori înspumându-se de frumuseți ca și de trecătoare neînțelesuri, căci scriitorul vine dintr-o familie cât neamul lui de mare și de românească, unde totul are greutatea semnăturii și a rămânerii în pelicula memoriei colective. Alexandru Florin Țene, face mai mult decât un simplu exercițiu de cultură generală în această „Cărticică” nu mai mare decât aripa unui lăstun. El dă cuvântului savoarea florii de măr pe buza vântului primăvăratec, aurului textual, greutate și valoare în filigranul monturii lui, așa încât, „fulgurațiile” să capete un rost și să aibă o horă a lor, de nerupt, de nedestrămat. Deci de literatură în cel mai autentic sens al cuvântului spunem că e vorba.

Și, iată, mă îndur de tine, prietene, Florin, recitindu-ți „Cărticica” ce ai binevoit a-mi trimite, că nu mai știu cine-mi fură steaua și zorii, „până ce mintea îmi adoarme, până ce genile-mi clipeșc”. Ave!

Mihai Antonescu

Revista Esteu, anul V, nr.2,2009.

SUMAR

<u>INCURSIUNI ÎN NOBLEȚEA LUMII ARTISTICULUI.....</u>	<u>2</u>
<u>SABIN BODEA</u>	<u>4</u>
<u>MÂNUȘA DE BOX.....</u>	<u>4</u>
<u>EVADARE DIN TABLOU.....</u>	<u>5</u>
<u>MATERIALIZARE ÎN CUVÂNT.....</u>	<u>7</u>
<u>ULTIMUL TELEFON</u>	<u>9</u>
<u>TAXIUL DE LA MIEZUL NOPTII.....</u>	<u>11</u>
<u>„PÂNĂ CE MINTEA ÎMI ADOARME.</u>	
<u>PÂNĂ CE GENILE-MI CLIPESC”.....</u>	<u>12</u>
<u>LIED ÎN PLINĂ TOAMNĂ.....</u>	<u>15</u>
<u>EVADARE DIN LIED.....</u>	<u>16</u>
<u>EVADARE DIN ZID.....</u>	<u>18</u>
<u>ÎNTÂLNIRE CONSPIRATIVĂ DE PE MALUL RÂULUI.....</u>	<u>20</u>
<u>PRIETENUL MEU, „OMULEȚUL CU MERS DE RAȚĂ”.....</u>	<u>22</u>
<u>URECHEA DINTRE CELE DOUĂ CUVINTE.....</u>	<u>24</u>
<u>AVENTURĂ ÎNTR-UN PEISAJ EPIFANIC.....</u>	<u>26</u>
<u>UNDA VERDE A RADIOULUI DE-ACASĂ.....</u>	<u>29</u>
<u>PRIETENUL NOSTRU COMUN, MARTIN EDEN.....</u>	<u>31</u>
<u>CEASUL.....</u>	<u>32</u>
<u>DRUMUL SPRE IAD E PRESĂRAT CU STELE.....</u>	<u>34</u>
<u>CĂRTICICA</u>	<u>35</u>
<u>BRAȚUL DONEI ALBA.....</u>	<u>37</u>
<u>DESPRINDEREA DIN STÂNCĂ.....</u>	<u>40</u>
<u>Singur cu Zambaccian</u>	<u>41</u>
<u>Felia de pepene galben.....</u>	<u>42</u>
<u>Variațiuni pentru plan, vioară și violoncel pe o temă originală</u>	
<u>.....</u>	<u>44</u>

<u>Urmează Gara de Nord!</u>	<u>46</u>
<u>Aventura din interiorul cuvântului iubire.....</u>	<u>48</u>
<u>În Cer cu Eminescu privind Pământul.....</u>	<u>49</u>
<u>Sunt o carte despre prietenul Eminescu.....</u>	<u>52</u>
<u>Ultimul telefon.....</u>	<u>53</u>
<u>Evadare în mine.....</u>	<u>55</u>
<u>Întâlnire întâmplătoare cu Gib.....</u>	<u>57</u>
<u>Cu Ioan Alexandru, prizonieri ai ecranului de televizor.....</u>	<u>59</u>
<u>Prietenul meu Întunericul.....</u>	<u>62</u>
<u>Despre autor și carte.....</u>	<u>64</u>
<u>din Dicționarul General al Literaturii române editat de</u>	
<u>Academia Română.....</u>	<u>64</u>
<u>„ÎNȘIRĂ-TE, MARGARITE...”</u>	<u>68</u>
<u>SUMAR.....</u>	<u>69</u>